People's Herald

People's Herald

Rs- 100/month

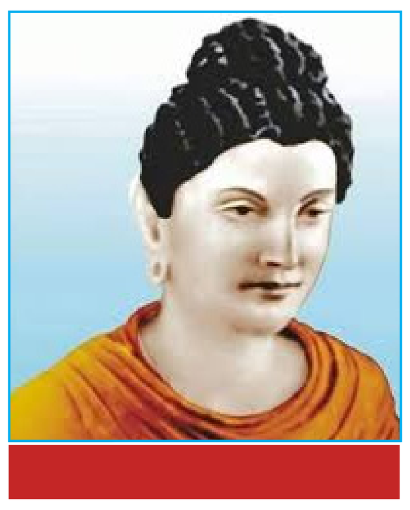

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"

https://www.facebook.com/profile.php?id=161037521061610

ਪਟਿਆਲਾ

"Equality and Justice"

स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

PATIALA On line paper 03 ਸਤੰਬਰ ਬੁੱਧਵਾਰ "ਰੋਜ਼ਾਨਾ" ਪੰਜਵਾਂ ਸਾਲ w.e.f. 15 August 2022 ਪਟਿਆਲਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ | whatsapp. 91-94636-01616 | email. hardipchumber57@gmail.com | ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay91-9463601616 HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮੰਗ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 02 ਸਤੰਬਰ INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616 hardipchumber57@gmail.com

ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ: ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗੂਣਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਸ਼ਤੀ ਵਿੱਚ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾਈ ਆਫ਼ਤ ਰਾਹਤ ਫੰਡ (ਐਸ.ਡੀ.ਆਰ.ਐਫ.) ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਫੰਡ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਪਰ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਕਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੋਟੀਫਾਇਡ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫ਼ਸਲਾਂ ਪਾਲਣ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਵਧੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਗਟੀ ਰਾਜੋ ਕੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕਿਸ਼ਤੀ ਰਾਹੀਂ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਪੱਕਣ ਕੰਢੇ ਪੁੱਜੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ

ਬਾਕੀ ਖਬਰ ਅਗਲੇ ਪੇਜ ਤੇ

ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ 5-5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ,

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 02 ਸਤੰਬਰ INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616 hardipchumber57@gmail.com

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਵਿਗੜਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਰਾਹਤ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ 5-5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੀਏ ਸੈਣੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਸੰਕਟ ਦੀ ਇਸ ਘੜੀ ਵਿੱਚ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਾਹਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ 5-5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਮਦਦ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ।

ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ

ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਆਫ਼ਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਹਰਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਸੰਕਟ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣਗੇ।

ਜੇਕਰ ਰਾਜਪਾਲ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ

ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੇ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਲਈ ਬਿੱਲਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 02 ਸਤੰਬਰ INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616 hardipchumber57@gmail.com

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸੰਦਰਭ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਜਪਾਲ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਪਣੇ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਕੀ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ।

"ਕੀ ਰਾਜਪਾਲ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ?" ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਇਸ 'ਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ ਰਾਹੀਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ "ਮੰਨੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ" ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 200 ਅਤੇ 201 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੀਆਂ।

"ਜੇਕਰ ਦੇਰੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਧਿਰਾਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ," ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਕਿਹਾ।

ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੋਕਣ ਦੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਬਾਕੀ ਖਬਰ ਅਗਲੇ ਪੇਜ ਤੇ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਿਰਫ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਰਾਂਗੇ : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 02 ਸਤੰਬਰ INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616 hardipchumber57@gmail.com

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਸੂਬਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬਿਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਟਿਪਣੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਪੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸਿੰਘਵੀ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਉਤੇ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਹੈ।

ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜਸਟਿਸ ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ, ਜਸਟਿਸ ਪੀ.ਐਸ. ਨਰਸਿਮਹਾ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਸ. ਚੰਦੂਰਕਰ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਜੇ ਉਹ (ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਅਤੇ ਕੇਰਲ ਸਰਕਾਰਾਂ) ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ... ਅਸੀਂ ਇਸ ਉਤੇ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਖਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਓ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਇਸ ਚਿੱਕੜ ਭਰੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਤੁਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ?"

ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ. ਗਵਈ ਨੇ ਮਹਿਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਚਾਹੇ ਉਹ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਜਾਂ ਕਰਨਾਟਕ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਾਂਗੇ। ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ।"

ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਉਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਦਿਨ ਅਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਦਸਿਆ ਕਿ ਬਿਲਾਂ ਦੇ 'ਪਾਸ ਹੋਣ' ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ।

ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨੀ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਤਾਜ ਸਜ਼ਦੇ, ਮਿਹਨਤਾਂ ਹੀ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚ ਰੰਗ ਲਾਉਂਦੀਆਂ।
ਸੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਨੀ ਤਾਜ ਸਜ਼ਦੇ, ਮਿਹਨਤਾਂ ਹੀ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚ ਰੰਗ ਲਾਉਂਦੀਆਂ।
ਜਿਹਨਾਂ ਦਿਆਂ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਜਨੂੰਨ ਬੋਲਦਾ, ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੀਂਦਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ।

ਜੇਕਰ ਰਾਜਪਾਲ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ

ਸੀ।

ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੇ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਲਈ ਬਿੱਲਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੈਬਨਿਟ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਨਹੀਂ। "ਇਹ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਕੋਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗੀ," ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ।

ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜਪਾਲ ਕਿਸੇ ਬਿੱਲ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਾਲਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। "ਰਾਜਪਾਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ, ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਜੱਜ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ। ਉਹ ਅੰਤਿਮ ਆਰਬਿਟਰ ਜਾਂ ਸੁਪਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਕਥਿਤ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬਿੱਲ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪਾਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਮਤ ਇਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਣਗੀਆਂ... ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

ਦਲੀਲ, ਜੋ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਅਧੂਰੀ ਸੀ, ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੱਲਾਂ ਲਈ ਮੰਨੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

"ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਜੁੱਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ [ਰਾਜਪਾਲ] ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਤਿੰਨੋਂ ਵਿਕਲਪਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ...?" ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

ਇਸ 'ਤੇ, ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਜਪਾਲ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ।

ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 200 ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। "ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

ਇਹ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀਜੇਆਈ ਗਵਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬਿੱਲਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ।

ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੋਕਣ ਦੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 200 ਅਤੇ 201 ਕੋਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। "ਸਾਨੂੰ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ," ਜਸਟਿਸ ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਰਾਜਪਾਲ ਬਿੱਲਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗਾ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸੰਦਰਭ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸੀਜੇਆਈ ਗਵਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚਾਰ ਹੋਰ ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਸ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ, ਪੀਐਸ ਨਰਸਿਮਹਾ ਅਤੇ ਏਐਸ ਚੰਦੁਰਕਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਆਰ. ਮਹਾਦੇਵਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਵਿਰੁੱਧ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬਿੱਲ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਬਿੱਲਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੁਰਮੂ ਨੇ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ 14 ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਸਨ ਜੋ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬਿੱਲਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੁਰਮੂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਧਾਰਾ 143 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ 14 ਸਵਾਲ ਉੱਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੈ।

14 ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਬਹੁਮਤ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ:

1. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਹੜੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਕਲਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
2. ਕੀ ਰਾਜਪਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?
3. ਕੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੈ?
4. ਕੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 361 ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ?
5. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 22 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ, ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ 14 ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਮੁਰਮੂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮੰਗ

ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਐਕਸਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਮੌਜੂਦਾ ਚਾਰ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਅੱਠ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਫੱਟੜ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅੰਗ ਗਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 40 ਤੋਂ 60 ਫੀਸਦੀ ਅਪੰਗਤਾ ਲਈ 74 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਵਧਾ ਕੇ 1.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ 60 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪੰਗਤਾ ਲਈ 2.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਜੁਟੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਤੇ ਰਾਹਤ ਕਾਰਜਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਉਦਾਰ ਪਹੁੰਚ ਅਪਨਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਰੁਕਿਆ ਪੰਜਾਬ ਦਾ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲੀਆ ਫੰਡਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 1300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਹਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਡੈਮਾਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਛੱਡਣ ਕਾਰਨ 10 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਹਾਲੇ ਵੀ ਵਿਗੜ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਗਾਮੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਬਦਤਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਏਕੜ ਖੇਤ ਡੁੱਬੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੁੱਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਢੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੀ ਸੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਸ਼ੂ ਧੰਨ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੇਂਡੂ ਆਰਥਿਕਤਾ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਡੇਅਰੀ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਤੇ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਣਥੱਕ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੁਖਾਂਤ ਨਾਲ ਹੋਏ ਅਸਲ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਕਾਰਜ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰਾਹਤ ਤੇ ਮੁੜ-ਵਸੇਬਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਵੱਡੇ ਨੁਕਸਾਨ ਉੱਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲੀਆ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਤੇ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਰਾਹਤ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਅਨਾਜ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੱਕ ਮੋੜਨ ਦਾ ਇਹ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸ. ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਵਿਧਾਇਕ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦਿਹਾਤੀ ਰਜਨੀਸ਼ ਦਹੀਯਾ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਮੰਡਲ ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਸ਼ੇਖੜੀ,ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਪਸ਼ਿਖਾ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਕੰਨੜ ਅਦਾਕਾਰਾ ਰਾਨਿਆ ਰਾਓ ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ 102 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 02 ਸਤੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮਾਲੀਆ ਖੁਫੀਆ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (ਡੀ.ਆਰ.ਆਈ.) ਨੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਇਕ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕੰਨੜ ਫਿਲਮ ਅਦਾਕਾਰਾ ਰਾਨਿਆ ਰਾਓ ਉਤੇ 102 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਡੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਨੇ ਹੋਟਲ ਮਾਲਕ ਤਰੁਣ ਕੋਂਡਾਰਾਜੂ 'ਤੇ 63 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਜਿਊਲਰ ਸਾਹਿਲ ਸਕਰੀਆ ਜੈਨ ਅਤੇ ਭਰਤ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ'ਤੇ 56-56 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।

ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਡੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ 250 ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ 2500 ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ''ਸਹਾਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਸਥਾਰਤ ਨੋਟਿਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਸੀ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ 11,000 ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੌਂਪੇ।'' ਡੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਕਾਰਾ ਨੂੰ 3 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਆਉਣ ਉਤੇ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਦੇ ਕੇਮਪੇਗੌੜਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉਤੇ 14.8 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਓ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੇ. ਰਾਮਚੰਦਰ ਰਾਓ ਦੀ ਮਤਰੇਈ ਧੀ ਹੈ।

ਅਦਾਕਾਰਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਲ ਜੁਲਾਈ ਵਿਚ ਸੋਨੇ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਖ਼ਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ (ਕੋਫੇਪੋਸਾ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਡੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਕੋਫੇਪੋਸਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਮਾਮਲਾ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 11 ਸਤੰਬਰ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿਤਾ।

'ਬ੍ਰਾਹਮਣ' ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਮੁਨਾਫਾਖੋਰੀ ਕਰ ਰਹੇ: ਨਵਾਰੋ

ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਵਪਾਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਰੂਸ ਤੋਂ ਤੇਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਲਿਆ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 02 ਸਤੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਰੂਸ ਤੋਂ ਤੇਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਸੇਧਦਿਆਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੇ ਦਫ਼ਤਰ 'ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ' ਦੇ ਵਪਾਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪੀਟਰ ਨਵਾਰੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਬ੍ਰਾਹਮਣ' ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਮੁਨਾਫਾਖੋਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਰੋਕਣ' ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਨਵਾਰੋ ਨੇ ਫੌਕਸ ਨਿਊਜ਼ ਸੰਡੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ 'ਚ ਕਿਹਾ, 'ਦੇਖੋ (ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ) ਮੋਦੀ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਨੇਤਾ ਹਨ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੋਦੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਜਮਹੂਰੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੇਤਾ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਨੇਤਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੁਤਿਨ ਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ੀ ਜਿਨਪਿੰਗ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।'

ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਭੂਚਾਲ ਕਰਕੇ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਕੇ 1400 ਹੋਈ

3000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ ਜ਼ਖ਼ਮੀ; ਕਈਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਾਜ਼ੁਕ; ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਣ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 02 ਸਤੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪੂਰਬੀ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਨੂੰ ਐਤਵਾਰ ਅੱਧੀ ਰਾਤੀਂ ਆਏ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਭੂਚਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਕੇ 1400 ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ 3,000 ਲੋਕ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਬਚਾਅ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬਚੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਐਤਵਾਰ ਦੇਰ ਰਾਤ ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 6.0 ਤੀਬਰਤਾ ਦਾ ਭੂਚਾਲ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਲੋਕ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਮਲਬੇ ਹੇਠ ਫਸੇ ਰਹੇ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕੌਮੀ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਯੂਸਫ਼ ਹਮਾਦ ਨੇ ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ''ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।''

ਹਮਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਭੂਚਾਲ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿੱਥੇ ਰਸਾਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ।''

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 02 ਸਤੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗਾਵਤ*

ਐਤਵਾਰ, 26 ਮਈ, 1929 ਨੂੰ, ਨਾਸਿਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਚਿਤੇਗਾਓਂ ਵਿਖੇ ਸਵਾਭਿਮਾਨ ਪਤਰਰਕ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦਾ ਸੰਮੇਲਨ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ, ਬਾਰ ਐਟ ਲਾਅ, ਐਮ.ਐਲ. ਸੀ. ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਦਰਸ਼ਕ ਅਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਭਾ ਲਈ ਨਾਸਿਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋ: ਸਬਨੀਸ, ਮੇਸਰਸ ਗਾਇਕਵਾੜ, ਸੇਠ ਰਣਖਾਂਬੇ, ਕਾਲੇ ਆਦਿ ਅਤੇ ਦੇਵਲਾਲੀ ਤੋਂ ਸਵੈਮਸੇਵਕ ਪਾਠਕ, ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਸਮਤਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵਰਾਓ ਨਾਇਕ, ਸਮਾਜ ਸਮਤਾ ਸੰਘ ਦੇ ਮੈਸ. ਡੀ. ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਰਾ. ਕਵਾਲੀ ਬੀ. ਏ., ਭਾ. ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀ. ਏ., ਐੱਲ. ਐੱਲ. ਬੀ, ਭੇ. ਬਾ. ਦੇਸ਼ਮੁਖ ਐਮ.ਏ., ਸ਼. ਸ਼ਾ. ਗੁਪਤਾ ਬੀ. ਐੱਸ. ਸੀ., ਭਾ. ਆਰ. ਕਾਦਰੇਕਰ ਆਦਿ ਲੋਕ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਵਾਗਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਰੋਕੜੇ ਸੇਠ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ.ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ-

"ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਦੋਲਨ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਹਿਰ ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਛੂਤ (ਛੂਹਣਯੋਗ) ਅਤੇ ਅਛੂਤ ਦੇ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦਿਨ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਨੂੰ ਜਗਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅਛੂਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ। ਜਨਮ ਤੋਂ ਅਛੂਤ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਅਲੌਕਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਾਲਾਤ ਸਾਡੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ, ਤਾਲਾਬ, ਖੂਹ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਘਟੀਆ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਛੂਤ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਜਾਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜੰਗ ਛੇੜਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਵਰਗ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਅਛੂਤ ਭਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਨੇ ਸਾਡੇ ਰੁਤਬੇ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਹੀ ਨੀਵਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਹੀਣਤਾ ਦੇ ਕਲੰਕ ਨੂੰ ਧੋਣ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਜਗਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਉਚਿਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਭਰਾਵੋ, ਆਪਣਾ ਸਵੈਮਾਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖੋ। ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗਾਵਤ ਕਰੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਨੂੰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਅਸਲ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੇ।

ਅਛੂਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ*

ਪਹਿਲਾਂ ਐਲਾਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਰਹਾਦ ਅਛੂਤ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ, ਡਾ. ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ, ਬਾਰ ਐਟ ਲਾਅ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ, 29 ਮਈ, 1929 ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪਤੁਰਦਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੁਲਢਾਣਾ ਵਿਖੇ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਲਈ ਅਛੂਤ ਵਰਗ ਦੇ ਆਗੂ ਰਾ. ਪੀ. ਕੇ. ਮਟਕਰ, ਰਾ. ਸੋਨੋਨ, ਰਾ. ਮਕਸਰ, ਰਾ. ਕੇਸ਼ਵਰਾਵ ਖੰਡਾਰੇ ਰਾ. (ਰਾਜਮਾਨਯ) ਸੰਭਾਜੀ ਜਾਧਵ, ਰਾ. ਰਾਏਭਾਨ ਇੰਗਲ, ਰਾ. ਸੰਭੂ ਖੰਡਾਰੇ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤਰ ਸੰਪਨ ਆਨੰਦਸਵਾਮੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਉਕੰਦਰਾਓ ਤਾਲੇ ਆਦਿ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਉੱਥੇ ਡੇਢ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਸ਼ਾਮ ਸੱਤ ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸ. ਬਖਸ਼ੂਰਾਮ ਜੀ ਦਾਭਾਡੇ ਦੀ ਧੀ ਕੂ ਕਾਵਟਿਕਾਬਾਈ ਦਾ ਸਖਾਰਾਮ ਇੰਗਲ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਅਛੂਤ ਵਰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਆਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਘੱਟ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਸਵਾਗਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ: ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਵਿਦਵਤਾ ਭਰਪੂਰ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ।

"ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅਛੂਤ ਵਰਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵਰਗ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਉਲਟਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਸਿੱਧੇ-ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਪਾਏ ਗਏ। ਪੁਜਾਰੀ-ਸੰਨਿਆਸੀ ਤੰਤਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਝੂਠੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਫੈਲਾਉਣ, ਅਛੂਤ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਰਗੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਤਿ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਛੂਤਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਛੂਹਣਯੋਗ ਵਰਗ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ। ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਸੁਆਰਥੀ ਜ਼ਮੀਰ ਵਾਲੀ ਮੱਠ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਸ਼ੁੱਧੀਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਾ ਪਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਢੌਂਗ ਕੀਤਾ, ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦੀ ਇੱਕ ਰੱਤੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।"

ਜਲਗਾਓਂ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਅਛੂਤ ਵਰਗ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸਭਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਛੂਤ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀ ਰਾਏ ਹੈ। ਇਸ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ ਸਮੁੱਚਾ ਬਹਿਸਕ੍ਰਿਤ ਸਮਾਜ ਇਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਅਨੁਕੂਲ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਗੈਰ-ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਣ ਲਈ ਵੋਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ*

ਸ਼ਨੀਵਾਰ, 29 ਜੂਨ, 1929 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ, ਰਾਓ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਪਰੇਲ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਦਾਮੋਦਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਣ, ਜੇ. ਪੀ. ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਕੱਢੇ ਗਏ ਵਰਗ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨਸਭਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਵਰਗ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੰਚ 'ਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ: ਅੰਬੇਡਕਰ, ਮੈਂ. ਡਾ: ਸੋਲੰਕੀ, ਆਈ. ਸ਼ਿਵਤਾਰਕਰ, ਐਮ. ਦ. ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਭਾ. ਆਰ. ਕਾਦਰੇਕਰ, ਰਾ. ਗੁਪਤਾ, ਟੀ. ਗਾਇਕਵਾੜ, ਟੀ. ਅਦਰੇਕਰ, ਟੀ. ਜਾਧਵ ਆਦਿ ਲੋਕ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਤੀਰਸ਼ਰੂਪ ਗਾਇਕਵਾੜ ਨੇ ਸਪੀਕਰ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਵਾਲਾਵਲਕਰ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਓ ਬਹਾਦੁਰ ਬੋਲੇ, ਜੇ. ਪੀ.(ਜਸਟਿਸ ਆਫ ਪੀਸ) ਨੇ ਤਾੜੀਆਂ ਦੀ ਗੜਗੜਾਹਟ ਨਾਲ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲੀ। ਸਪੀਕਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨੀ ਭਾਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ:

ਪਹਿਲੀ ਤਜਵੀਜ਼ - ਕੋਂਕਣ ਖੇਤਰ ਦਾ ਬਾਹਰੀ ਜਾਤੀ ਵਰਗ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਚਿਪਲੂਣ, ਖੇੜ ਅਤੇ ਦਾਪੋਲੀ ਤਾਲੁਕਾ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਘਿਣਾਉਣੇ ਕਾਰੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਗੁੱਸਾ ਵੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਚ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਬੰਧੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਲੈਣ ਲਈ ਅਛੂਤ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਵਫ਼ਦ ਨੇਕ ਨਾਮਦਾਰ ਰਾਜਪਾਲ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ ਮਤਾ • ਸਭਾ ਦੇ ਸਦਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਕੋਂਕਣ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਰਗ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ, ਇੱਕ "ਕੋਕਨ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਫੰਡ" ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਤੀਜਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ - ਬਹਿਸ਼ਕ੍ਰਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਮਿਸਟਰ ਚਾਂ. ਭ. ਖੇਰਮੋਡੇ ਅਤੇ ਰਾ. ਗਾਡੇਕਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਬੀ. ਏ. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਾ. ਕਦਮ ਨੇ ਦਸਵੀਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਦਨ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਚੌਥਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ - ਡਾ: ਪੀ. ਜੀ. ਸੋਲੰਕੀ, ਐਮ. ਐਲ. ਸੀ. ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁੰਬਈ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਦਨ ਡਾ: ਸਾਹਬ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਤਸੱਲੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਅਤੇ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਾਰਨ ਡਾ: ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ ਬੋਲਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ-

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" Rs- 100/month
"Equality and Justice" स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

"ਅੱਜ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁੱਟ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਮਹਾਰ-ਗੈਰ-ਮਹਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ! ਜੇ ਮਹਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਹਾੜ ਦੇ ਚੌਂਧਰ ਵਾਲੇ ਤਲਾਬ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜ ਕੇ ਉਸ ਤਲਾਬ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਚਮਾਰ ਅਤੇ ਮਾਂਗ ਵੀ ਉਸ ਛੱਪੜ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਲੜਦੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡਾ ਬਚਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ! ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਾਡੀ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਬੋਰਡਿੰਗ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਛੂਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਬੋਰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਛੂਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਆਪਣੇ ਸੁਆਰਥੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਚਮਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਮਹਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰੌਲਾ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਬਕ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਸਾਡਾ ਅੰਦੋਲਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੂਨੇ ਅਤੇ ਸੋਲਾਪੁਰ ਦੀਆਂ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮਹਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਵੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚਮਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੀ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਉਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਯਾਦ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਜਾਤ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੀ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।'' ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਪੀਕਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਾਰ ਪਾ ਕੇ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ 'ਚ ਹੜ੍ਹ ਆਉਣ ਦੀ ਵੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਤਲੁਜ, ਬਿਆਸ ਅਤੇ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ ਅਤੇ ਮੌਸਮੀ ਨਦੀਆਂ ਅਪਣੇ ਕੈਚਮੈਂਟ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਉਫਾਨ ਉਤੇ ਹਨ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 02 ਸਤੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ 'ਚ ਹੜ੍ਹ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰੀ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਵੱਡੇ ਡੈਮਾਂ ਤੋਂ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਲਰਟ ਮਨੁੱਖੀ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਰਾਹੀਂ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਤਵੀ ਨਦੀ ਵਿਚ ਸੰਭਾਵਤ ਹੜ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੇਤਾਵਨੀ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ 'ਚ ਬੁਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਹੜ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਤਲੁਜ, ਬਿਆਸ ਅਤੇ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ ਅਤੇ ਮੌਸਮੀ ਨਦੀਆਂ ਅਪਣੇ ਕੈਚਮੈਂਟ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਉਫਾਨ ਉਤੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਨੇ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਪਹਿਲਗਾਮ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੰਧੂ ਜਲ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਹਾਈਡ੍ਰੋਲੋਜੀਕਲ ਡਾਟਾ ਦੇ ਨਿਯਮਤ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ।

ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਤਾਜ਼ਾ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਿੰਧੂ ਜਲ ਸਮਝੌਤੇ ਉਤੇ 1960 'ਚ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ 'ਚ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 02 ਸਤੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 9463601616
hardipchumber57@gmail.com

ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਲਹਾਣੀ
98721 55120

ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇਕ ਚੌਥਾਈ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਤਕਦੀਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਕਰੋੜਾਂ ਅਛੂਤ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਬਦਤਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਦੇਣਾ ਮੰਨਕੇ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਵਰਤਾਓ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਰੀਆ ਵੱਲੋਂ ਅਨਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਖੋਹੇ ਗਏ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬਹਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਕ ਅਹਿਮ ਮੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਬਣਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਗਗਨ ਵਿਚ ਚਮਕੇ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਵਤਾ ਭਰਪੂਰ, ਦਰਦ ਭਿੰਨ੍ਹੀਆਂ, ਰੌਂਗਟੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਰਕਮਈ ਤਕਰੀਰਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਈਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਈਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੌਮ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲੀ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਖੇ ਹੋਈਆਂ ਗੋਲ ਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਨਿਵਾਸਨ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਭੇਜੇ ਗਏ। ਜੋ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਸੀ। ਗਾਂਧੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ। ਪਹਿਲੀ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੀ ਗੋਲ ਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। 7 ਸਤੰਬਰ 1931 ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਸੱਤਾ ਵੰਡੋਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸੱਭ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਚੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਰੂਰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਵਿਦਵਤਾ ਭਰਪੂਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਲੇ ਗਏ। ਪਰ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਤੜਫ਼ ਉੱਠੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਅਛੂਤ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣ ਜਾਣ, ਈਸਾਈ ਬਣ ਜਾਣ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਮੈਂ ਜਾਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾ ਕੇ ਕਰਾਂਗਾ।" ਇਕ ਪਾਸੇ ਹੱਕ ਸੱਚ ਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਢੰਡੋਰਚੀ ਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦਾ ਮਸੀਹਾ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਕਰੋੜਾਂ ਅਛੂਤ ਕਹਿ ਕੇ ਦੁਰਕਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਜੂਝ ਰਿਹਾ ਸੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦਾ ਗਾਂਧੀ ਮੁਦੱਈ ਬੇਈਮਾਨੀ, ਮਕਾਰੀ ਕਰਕੇ ਦਲਿਤ ਗੁਲਾਮੀ ਲਮਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਮਰਾਟ ਵਜੋਂ ਨਹੁੰ ਅੜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਖਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਮ ਹਵੇਗਾ ਪਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਤਕਦੀਰ ਕੇਵਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

17 ਸਤੰਬਰ 1932 ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰੈਮਜੇ ਮੈਕਡੋਨਾਲਡ ਨੇ " ਕਮਿਊਨਲ ਅਵਾਰਡ" ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਰੋੜਾਂ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਚੋਣ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਜਿਆਦਾ ਸੀਟਾਂ ਜਨਰਲ ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਕਿਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਹਾਮੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 20 ਸਤੰਬਰ, 1932 ਨੂੰ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ :-

" ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਬੇਹੂਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਧਮਕੀ ਕਿ ਉਹ ਭੁੱਖਾ ਰਹਿਕੇ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ, ਕੋਈ ਇਖਲਾਕੀ ਜੰਗ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਿਰੀ ਰਾਜਸੀ ਬੇਹੂਦਗੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਦ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਦੀ ਥਾਂ ਬਨਾਵਟੀ ਮੌਤ ਮਰਨਗੇ। ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਸ ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵੱਢ ਕੇ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ "ਕਮਿਊਨਲ ਅਵਾਰਡ" ਤੋਂ ਮੁੱਕਰ ਕੇ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਥੁੱਕ ਕੇ ਚੱਟਿਆ।"

"ਵਾਅਦਾ ਖਿਲਾਫੀ" ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਲਈ ਮਮੂਲੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਉਹਨਾਂ ਬੇਸਹਾਰਾ, ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਤੇ ਅਪਮਾਨਤ ਹੋ ਰਹੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗਰਜ ਕੇ ਕਿਹਾ:----

" ਓ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਪੰਡਤੇ ! ਦੇਸ਼ ਭਗਤੋ!! ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਆਪਣਿਆਂ ਵਰਗੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਵਰਤਾਓ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਠੋਸੋ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਜ਼ਹਬ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। "

ਪਰ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮ (ਅਛੂਤ) ਗੰਦ ਚੁੱਕਣਾ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਗੰਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇਕੇ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਤੇ ਜਾਤ- ਪਾਤ ਦੇ ਕੋਹੜ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਆਜ਼ਾਦ ਫਿਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਲੈ ਸਕਣ।

ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਮਿਊਨਲ ਅਵਾਰਡ ਅਧੀਨ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਯੂਨਿਟੀ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਪਾਈ। ਕੌਮ- ਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾਏ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਰੋਇਆ ਅਤੇ "ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਖਤਰੇ ਮੇਂ ਹੈ" ਕੁਰਲਾ ਉੱਠਿਆ।

ਉਹ ਕਮਿਊਨਲ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਘਟਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਜੋਂ ਵੇਖ ਕੇ ਚਿੰਤਤ ਸਨ। ਇਸ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡਾਕਟਰ ਰਜਿੰਦਰ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ "ਡਿਵਾਡਿਡ ਇੰਡੀਆ" ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਛੂਤਾਂ

ਚੋਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਕੇ 'ਆਦਿ ਧਰਮ' ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ 1931 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

"Before analysing the figures given in the table 11 it is worth noting that under 'others are included Adidharmis, jains,Parsis, Jews and those who returned no specified religion or community. Of these the most numerous are the Adidharmis, who according to the census commissioner though included in scheduled castes. Do not cousin to be Hindus and are hence recorded separately not only from the Hindus but also from the scheduled castes. They number 3,43,685 or 1.21 per cent ode the total population of the Punjab. They are concentrated very largely in the Jalandhar division where there number is 2,50,267 or 4.60 percent of the population of that division. Their next largest concentrations are in the multan division and Lahore division where they number 68641 and 20488 respectively. There number is negligible in the Ambala and Rawalpindi divisions, being only 2,795 and 1534 respectively. As has been posted out in the Census Report of the 1931:'The most notable feature of the present (1931) from the stand- point of return of religion has been the adoption of the tree Adidharmi be numerous Chamars and Chuhras and other untouchables. At previous censuses Chuhras unless they returned some recognised religion were always included among hindus'. The 1941 census report also notes that all those who are recorded as Adidharmis belong to the scheduled castes but have not claimed to be hi did. The last two census have thus succeeded in reducing the number of Hindus in the province by excluding the Adidharmis from among them."

(Devided India written by Dr.rajinder Parsad)

ਟੇਬਲ 11 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 'ਹੋਰਾਂ ਵਿਚ ਆਦਿ -ਧਰਮੀ, ਜੈਨ, ਪਾਰਸੀ, ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਧਰਮ ਜਾਂ ਫਿਰਕੇ ਨਹੀਂ ਅਪਨਾਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਦਿ -ਧਰਮੀ ਹਨ, ਜੋ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ (ਹੁਣ) ਨਾ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੋਂ, ਬਲਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਜ ਹਨ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 3,43,685 ਜਾਂ 1.21% ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਨਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀ 2,50,267 ਜਾਂ 4.60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਵੱਜੋ ਮੁਲਤਾਨ ਡਵੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 68641 ਅਤੇ 20488 ਹੈ. ਅੰਬਾਲਾ ਅਤੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸਿਰਫ 2,795 ਅਤੇ 1534 ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਘੱਟ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1931 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: 'ਧਰਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ (1931) ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖ਼ਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਦਿ-ਧਰਮੀਆਂ ਦਾ ਵੱਖਰੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚਮਾਰ ਅਤੇ ਚੂਹੜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਛੂਤ ਹਨ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਜਨਗਣਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਚੂਹੜੇ ਜਦ ਤਕ ਉਹ ਕੁਝ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਧਰਮਾਂ 'ਚ ਵਾਪਸੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। 1941 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਜਿਹੜੇ ਆਦਿ -ਧਰਮੀਆਂ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹਨ ਉਹ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋ ਜਨਗਣਨਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਦਿਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।"

ਉਹ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਵੱਖਰੇ ਚੋਣ ਪਰਬੰਧ ਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਵਰਗਾ ਵਖਰਾ ਧਰਮ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਸਦਕਾ ਅਛੂਤ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਘਟਦੀ ਘਟਦੀ ਘਟ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰਾ ਹਿੰਦੂ ਜਗਤ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਡਾ: ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਧਮਕੀ ਪੱਤਰ ਮਿਲਣ ਲੱਗੇ। ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਵੀਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੇ ਡਾ: ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ 'ਗਦਾਰੀ ਦਾ' ਕੁੱਝ ਵਧੇਰੇ ਈ ਮੁੱਲ ਤਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਦਾ ਧਮਕੀ ਭਰਪੂਰ ਲੇਖ ਲਿਖ ਕੇ ਬਲਦੀ ਤੇ ਤੇਲ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਜੇ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ ਤਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲੀਆਂ ਸਾੜਨ ਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗੋਂਦਾਂ ਗੁੰਦੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਮਿਊਨਲ ਅਵਾਰਡ ਖਤਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਧਮਕੀਆਂ ਤੇ ਡਰਾਵਿਆਂ ਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਗਰਮ ਸੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਤਰਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕਸਤੂਰਬਾ ਬਾਈ ਵਲੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਚੁੰਨੀ ਰੱਖਕੇ ਪਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੀ ਭੀਖ ਦੀ ਜਾਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੇਵਦਾਸ (ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ) ਪਿਓ ਦੀ ਜਾਨ ਬਖਸ਼ੀ ਲਈ ਗਿੜਗਿੜਾਇਆ। ਪੰਡਤ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਾਲਵੀਆ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਗਲ 'ਚ ਪੱਲਾ ਪਾਕੇ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਅਛੂਤ ਲੀਡਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾਏ। ਇਸ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ, ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪ ਭੇਜੀ ਚਿੱਟ ਨਾਲ ਪਸੀਜ ਗਏ।

" ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ! ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਓ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਧੋਣ ਦਾ ਆਖਰੀ ਮੌਕਾ ਦੇ ਦਿਓ ਅਸੀਂ ਛੂਆ ਛਾਤ ਦਾ ਬੀਜ਼ ਨਾਸ਼ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ।"

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਾਨਵੀ ਕਦਰਾਂ- ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ 24 ਸਤੰਬਰ, 1932 ਨੂੰ ਪੂਨੇ ਦੀ ਯਰਵਦਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਉਹ ਹੈ "ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ" ਜਿਸ ਨਾਲ "ਕਮਿਊਨਲ ਅਵਾਰਡ" ਦਾ ਭੋਗ ਤਾਂ ਪੈ ਗਿਆ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕਰੋੜਾਂ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵਰਨਾਂ (ਹਿੰਦੂਆਂ) ਦੇ ਪ੍ਰਕੋਪ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣੋ ਬਚਾ ਲਿਆ। ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਨਾਲ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਕੁੱਝ ਅਧਿਕਾਰ ਹਥਿਆਉਣ 'ਚ ਤਾਂ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਪੰਧ ਹੋਰ ਲੰਮੇਰਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਕਮਿਊਨਲ ਅਵਾਰਡ ਨਾਲ ਫੈਸਲ ਇਹ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਜਨ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਂਝੇ ਚੋਣ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਵੋਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਬਰਾਦਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੀ ਹੀ ਵੋਟ ਨਾਲ ਸਮਝਦਾਰ, ਇਮਾਨਦਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਚੁਣ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 71 ਸਹੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣੇ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 148 ਸੀਟਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਠ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਮਿਲ ਗਈਆਂ। ਸਾਂਝੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਸ ਸਾਲ ਲਈ ਰਾਜਸੀ ਰਿਜਰਵੇਸ਼ਨ ਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲ ਗਿਆ ਪਰ ਇਹ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਮਿਲਾਕੇ ਵੀ ਕਮਿਊਨਲ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲੇ ਵੱਖਰੇ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦੂਹਰੀ ਵੋਟ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਪਿਛੋਂ ਸਾਂਝੇ ਚੋਣ ਖੇਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰ ਖਰੀਦ, ਗੋਲੂ ਗੁਲਾਮ, ਚਮਚੇ, ਹਾਂ 'ਚ ਹਾਂ ਮਿਲਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਕੌਲੀ ਚੱਟ ਤੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਬੁਸ਼ਕਰ ਤੇ ਪੂਛ ਹਿਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਹ ਅਛੂਤਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵਰਨਣਯੋਗ ਕਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਰੋੜਾਂ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੋਰ ਪਿੱਛੇ ਪਾਕੇ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਕੌਮ ਤੇ ਮਹਾਨ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਲਿਖਦੇ ਹਨ --

"ਪਰ ਗਾਂਧੀ ਭਗਤਾਂ ਵੱਲੋ ਬੜੀ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹੱਕ ਸਿਰਫ਼ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹੈ ਉਹ ਅਛੂਤਾਂ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਵਲ ਗਾਂਧੀ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਰਾਜਸੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹਨ ਉਹ ਸਿਰਫ ਗਾਂਧੀ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਅਛੂਤ ਇਸ ਕੋਰੇ ਝੂਠ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ?"

ਕਾਸ਼! ਸਾਡੇ ਦਲਿਤ ਵੀਰ ਇਸ ਸਚਾਈ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਤੇ 'ਹਰੀਜਨ' ਬਣਕੇ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਬਾਪੂ ਨਾ ਸਵੀਕਾਰਦੇ।

ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਕਤਲਾਂ, ਮਾਰਧਾੜ ਤੇ ਸਾੜਫੂਕ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ, ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਨ ਬਖਸ਼ੀ ਲਈ ਮਿੰਨਤਾਂ, ਤਰਲੇ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੋਈਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਕ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਛਲ ਕਪਟ ਤੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਵਾਲੇ ਮਹੌਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ (ਹਿੰਦੂਆਂ)ਵਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਰੇਆਮ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਨਾਕਾਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੁੱਝ ਲੋਕ (ਅਛੂਤ ਆਗੂ) ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਨੂੰ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ, ਆਖਰੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਦੀ 'ਲਾਲ ਕਿਤਾਬ' ਤੁੱਲ ਅਹਿਮ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਹਿਤ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਗੁਆ ਕੇ ਕੁੱਝ ਨਾ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਬੂਹੇ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ :-

ਵਰਤ ਨੇ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਸਿਆ ਲਿਆ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦਾ ਜੀਵਨ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਊਨਲ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੁੱਭਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੈਬਨਿਟ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ

ਨੂੰ ਆਪ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗੀ ਪਰ ਅਛੂਤਾਂ ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਬਦਲ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇੰਨੀ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਚੁਣਨੀ ਪਈ। ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੇਰਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਂਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਛੂਤਾਂ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ਕਰਨੀ ਸੀ ਜੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਨਾਤੇ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਮਿਊਨਲ ਅਵਾਰਡ ਬਦਲਾ ਕੇ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ।

ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ਦੁਆਰਾ ਬਲ ਪੂਰਬਕ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਨੇ ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਧਿਕਾਰਿਆ--

(ਗਾਂਧੀ ਦੇ) "ਮਰਨ ਵਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਉੱਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇਕ ਘਿਨਾਉਣਾ ਕਾਰਜ ਸੀ। ਮਰਨ ਵਰਤ ਅਛੂਤਾਂ ਦੇ ਹਿਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਇਉਂ ਬਲ ਪੂਰਬਕ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਦਾ ਬੇਹੱਦ ਖਰਾਬ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਐਸੇ ਲਾਚਾਰ ਤੇ ਬੇਬਸ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਵਚ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਾਤਵਾਦੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਰਹਿਮੋ-ਕਰਮ ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।"

(ਦ ਓਪਰੈੱਸਡ ਇੰਡੀਅਨ-- ਸਤੰਬਰ 1982)

ਇਸ ਕਰਕੇ 1982 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਹੁਕਮਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਿਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਨੂੰ ਸਵਰਨਾਂ (ਆਰੀਆ) ਦੀ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਵਜੋਂ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਦੀ ਸਵਰਨ ਜੈਅੰਤੀ ਮਨਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਨੇ 24 ਸਤੰਬਰ 1982 ਤੋਂ 24 ਅਕਤੂਬਰ 1982 ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਧਿਕਾਰ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਦਿਵਸ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, ਔਰੰਗਾਬਾਦ,ਅੰਬੇਜੋਗਈ, ਨੰਦੇੜ, ਨਾਗਪੁਰ ,ਅਕੋਲਾ, ਅਮਰਾਵਤੀ,ਯਵਤਮਾਲ, ਚੰਦਰਪੁਰ,ਕੋਰੀਮਾ, ਰਾਏਪੁਰ, ਜਵਾਲਪੁਰ,ਇੰਦੌਰ , ਆਗਰਾ, ਅਲੀਗੜ੍ਹ, ਮਥੁਰਾ, ਚਉਮਾ, ਛਾਰਾ,ਕੋਫੀਦਾਲਾਨ , ਭਰਤਪੁਰ, ਫਰੀਦਾਬਾਦ, ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ, ਦਿੱਲੀ, ਭੋਪਾਲ ਵਿਖੇ ਮਨਾਏ ਗਏ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਵੀ 50000 ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ 24 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਧਿਕਾਰ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਵਾਜਬੀਅਤ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਜਿਤ ਦੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿੱਕਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਛੂਤ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ? ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਅਛੂਤਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਠੱਪ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਸਿਆਸੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤਹਿਤ ਅਛੂਤ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਜ਼ੀਰਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਅਛੂਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਉਂ ਹੋਏ? ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲੜੀ? ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਅਛੂਤ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਆਰਥੀ ਲੋਕ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲਾਭ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਵੰਡੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ ਵੀ ਆ ਜਾਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਟਿਕਟ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਪੱਕਾ ਤਰੀਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਆਰਥੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਉਹ ਮੌਕਾ ਗੁਆਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਕਾਰਣ ਉਹ ਮਜਬੂਰ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੁਆਰਥੀ ਲੋਕ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦ ਰਾਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਿਉਂ ਹੋਏ ? ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਭੈੜੀ ਸੰਯੁਕਤ ਚੋਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਪੂਨਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਉਪਜ ਸੀ।

(ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ ਅੰਬੇਡਕਰ
W & S ਖੰਡ 10 ਹਿੰਦੀ ਸਫ਼ਾ 267-68)

1932 ਵਿੱਚ ਸੈਪਰੇਟ ਇਲੈਕਟੋਰੇਟ (ਵੱਖਰੀ ਚੋਣ ਪਰਨਾਲੀ) ਤੇ 1942 ਵਿਚ ਸੈਪਰੇਟ ਸੈਟਲਮੈਂਟ (ਵੱਖਰੇ ਵਸੇਬੇ) ਦਾ ਪਲਾਨ ਧਰੇ ਧਰਾਏ ਰਹਿ ਗਏ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਸੋਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੁਰੇਡੇ ਹੁੰਦੀ ਗਈ।

ਅਜੋਕੇ ਹਾਕਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਤਹਿਤ ਮਿਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦਲਿਤ ਗੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਪੀਡਾ ਤੇ ਲੰਮੇਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੰਕਟ ਵੇਲੇ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਏ। ਸਮਾਜ ਵੀ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜੇ ---ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ

"Equality and justice"
Patiala 02 September
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਜਲੰਧਰ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲ੍ਹਾਂ)ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਪੈ ਰਹੇ ਮੀਂਹ ਤੇ ਹੜ੍ਹ ਕਰਕੇ ਹਾਲਾਤ ਕਾਫੀ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਘਰੋਂ ਬੇਘਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਦਾ ਸੰਕਟ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੋਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵਿੱਚ ਫ਼ਸੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਈਏ। ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਬਣਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਵੇ ਤੇ ਸਮਾਜ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾੜੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਜੋਨ ਇੰਚਾਰਜ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਮੀਂਹ ਕਰਕੇ ਖਰਾਬ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਘਰਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਸਪਾ ਆਗੂ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ ਬੱਲਾਂ ਵੀ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਇਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਰੂਬੀ ਬੱਲ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ, ਪਿੰਡ ਬੱਲਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੀਂਹ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ।

ਮਨਰੇਗਾ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਕਟੌਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਲ ,,,-ਚੌਹਾਨ

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸਾਰਥਿਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀ ਤ ਭਿਆਨਕ ਮੰਜ਼ਰ ਨਾ ਦੇਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ,,

"Equality and justice"
Patiala 02 September
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮਾਨਸਾ 2ਸਤੰਬਰ(ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਮਾਰ) 3 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਂਗਰਸ ਏਟਕ ਵੱਲੋਂ ਮਨਰੇਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ,ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ, ਮੀਂਹ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨੇ ਘਰਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਕੱਟੇ ਗਏ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਬਹਾਲ ਕਰਾਉਣ ਸਮੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਖਿਆਲਾਂ,ਨੰਗਲ ਖੁਰਦ, ਬਰਨਾਲਾ,ਖਿੱਲਣ ,ਕੋਟ ਲੱਲੂ,ਮਾਨਸਾ ਖੁਰਦ, ਦਲੇਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਭਰਵੀਆਂ ਤਿਆਰੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਥੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2023 'ਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋ ਸਬਕ ਲੈਂਦਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਡਰੇਨਾਂ, ਨਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਬੰਨ੍ਹ ਮਜਬੂਤ ਕੀਤੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੰਨਾ ਭਿਆਨਕ ਮੰਜਰ ਨਾ ਦੇਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਤੇ ਘਰਾਂ , ਫਸਲਾਂ ਤੇ ਪਾਲਤੂ ਪਸ਼ੂਆ ਦਾ ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਆਗੂ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੋਦੀ ਤੇ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਲੁੱਕਣ ਮੀਚੀ ਦੀ ਖੇਡ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਮਨਰੇਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ, ਜਨਤਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੰਧੇਰ, ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ,ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਲੇਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੌਹਾਨ ਨੰਗਲ, ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਖਿਆਲਾਂ, ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਕੋਟ ਲੱਲੂ,ਰਾਜੂ ਕੋਟ ਲੱਲੂ ਤੇ ਮਿੱਠੂ ਬਾਬਾ ਖਿੱਲਣ ਆਦਿ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤੀ।

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਤਲਵੰਡੀ ਸੀਬੂ, ਤਾਜੇਵਾਲ ਅਤੇ ਪੰਦਰਾਵਲ ਵਿਖੇ ਧੁੱਸੀ ਬੰਨ੍ਹ ਦਾ ਦੌਰਾ

ਕਿਹਾ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਿਆ, ਸਥਿਤੀ ਕਾਬੂ ਹੇਠ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟੀਮਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ

"Equality and justice"
Patiala 02 September
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੰਕੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਧੁੱਸੀ ਬੰਨ੍ਹ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਤਲਵੰਡੀ ਸੀਬੂ, ਤਾਜੇਵਾਲ ਅਤੇ ਪੰਦਰਾਵਲ, ਬੁਰਜ ਟਹਿਲ ਦਾਸ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੰਕੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਸਿਓਂ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟੀਮਾਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਲਵੰਡੀ ਸੀਬੂ ਵਿਖੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਤਾਜੇਵਾਲ ਵਿਖੇ ਸਥਾਨਿਕ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਧੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਗਾਤਾਰ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਪੰਦਰਾਵਲ ਵਿਖੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦੀ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਹਰ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਤਿਆਰ-ਬਰ-ਤਿਆਰ ਹੈ। ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਧੇ ਪੱਧਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ 40-45 ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਊਸਿਕ ਸੀ ਜੋ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਇਥੇ ਹੋ ਰਹੀ ਲਗਾਤਾਰ ਭਾਰੀ ਬਰਸਾਤ ਕਾਰਨ 90 ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਊਸਿਕ ਤੋਂ ਟੱਪ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ-ਜਿੱਥੇ ਬੰਨ੍ਹ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ.ਸੀ.ਬੀ. ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਰੇਤਾ ਬੋਰਿਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਜਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਿਤ 24×7 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਦੇ ਨੰਬਰ 01823-220645 'ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਤਹਿਸੀਲ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਦਾ ਨੰਬਰ 01823-299016, ਬਲਾਚੌਰ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਦਾ ਨੰਬਰ 01885-220075, ਤਹਿਸੀਲ ਬੰਗਾ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਦਾ ਨੰਬਰ 01823-264666 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ 01823-227471 ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰੁਪਿਆ 88.15 ਦੇ ਰੀਕਾਰਡ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ

"Equality and justice"
Patiala 02 September
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮੁੰਬਈ : ਰੁਪਿਆ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 5 ਪੈਸੇ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਨਾਲ 88.15 ਦੇ ਹੁਣ ਤਕ ਦੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਬੰਦ ਹੋਇਆ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਵਪਾਰ ਟੈਰਿਫ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜੋਖਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੁਪਿਆ ਹੁਣ ਤਕ ਦੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਂ ਡਾਲਰ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੀਰੇ ਅਸੈਟ ਸ਼ੇਅਰਖਾਨ ਦੇ ਰੀਸਰਚ ਐਨਾਲਿਸਟ (ਕਰੰਸੀ ਐਂਡ ਕਮੋਡਿਟੀਜ਼) ਅਨੁਜ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਅਤੇ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰੁਝਾਨ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

"Equality and justice"
Patiala 02 September
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮੇਰੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀ ਫੈਰੀ

ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਸੜਕੀ ਸਫਰ ਬਾਰੇ

ਡਾ ਸੰਦੀਪ ਘੰਡ ਲਾਈਫ ਕੋਚ
ਮਾਨਸਾ/ਮੋੜ
9815139576

ਸੜਕੀ ਰਾਸਤੇ ਰਾਂਹੀ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਦਿੰਦਾ।ਕਨੇਡਾ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸ਼ੜ੍ਹਕੀ ਰਾਸਤੇ ਰਾਂਹੀ ਜਾਣ ਦੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਤਿੰਨ/ਚਾਰ ਰਾਸਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੋਜਾਨਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਆਉਦੇ ਜਾਦੇਂ ਹਨ।ਪਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਨਵਾਂ ਤਜਰਬਾ ਸੀ।ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਭਾਵ ਸਾਡੇ ਘਰ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਬਾਰਡਰ ਤਕਰੀਬਨ 60 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਹੈ।ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਟੋਲ ਪਲਾਜਿਆਂ ਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਲਾਈਨ ਲੱਗ ਜਾਦੀਆਂ ਇਥੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਵੀ ਇੰਝ ਹੀ ਹੁੰਦਾਂ।ਪਰ ਇੰਨਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬਰ ਬਹੁਤ ਹੈ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹਾਰਨ ਨਹੀ ਬਲਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਤਾਂ ਹਾਰਨ ਮਾਰਨ ਨੂੰ ਗਾਲ ਕੱਢਣ ਵਾਂਗ ਸਮਝਦੇ।ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਫਰ ਤਕਰੀਬਨ 500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਊ ਜਰਸੀ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਾਂਗ ਖੇਤ ਹੀ ਖੇਤ ਹਨ ਬਿਲਕੁਲ ਪੰਜਾਬ ਵਾਂਗ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਘਰ ਪਾਏ ਹੋਏ।ਇੱਕ ਇੱਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਤਿੰਨ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਲਗਸਰੀ ਗੱਡੀਆਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੀਆਂ ਕਿ ਇਥੋਂ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਕਿੰਨਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇੰਨਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।ਇਥੇ ਪਟਰੋਲ ਕਨੇਡਾ ਨਾਲੋਂ ਸਸਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੇ ਇਸ ਦਾ ਰੇਟ ਗੈਲਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਭਾਵ ਇੱਕ ਗੈਲਨ 3.8ਲੀਟਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੈਲਨ ਦਾ ਰੇਟ 2.80 ਯੂਐਸ ਡਾਲਰ ਹੈ।ਕਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਸਸਤਾ ਹੈ।ਮੈਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀ ਹੋਟਲ ਦੀ ਜਗਾ ਏਅਰਬੀਐਨਬੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਬੁਕਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਤਹਾਨੂੰ ਏਅਰ ਬੀਐਨਬੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਦੇਵਾਂ।ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨਾਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਟਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਧੀਆ।ਇਹ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪੂਰਾ ਘਰ ਹੁੰਦਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਸਮੇਂਟ ਵੀ ਹੁੰੰ ਅਤੇ ਫਲੋਰ ਵੀ।ਵੇਸੇ ਤਾਂ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣਯੋਗ ਬਹੁਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨੀ ਸਥਾਨ ਹਨ ਪਰ ਮੁੱਖ ਸਥਾਨ ਜੋ ਦੇਖੇ ਗਏ ਉਸ ਬਾਰੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਸੀਮਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਰਿਹਾਂ ਹਾਂ।

ਸਟੈਚੂ ਆਫ ਲਿਬਰਟੀ (ਅਜਾਦੀ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ)

ਸਟੈਚੂ ਆਫ ਲਿਬਰਟੀ ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਨਿਊਜਰਸੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਜਦੀਕ ਬਣੇ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੋਂ ਫੈਰੀ ਲੈਣੀ ਪੇਣੀ ਸੀ।ਫੈਰੀ ਦਾ ਸਫਰ ਬੇਸ਼ਕ 20 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਬਹੁਤ ਆਨੰਦਿਤ ਕਰਦਾ।ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਫੈਰੀ ਸਟੈਚੂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਲੱਗਦੀ।ਸਟੈਚੂ ਆਫ ਲਿਬਰਟੀ ਦਾ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬੁੱਤ ਫਰਾਸ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਜਸ਼ਨਾ ਸਮੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।ਇਸ ਤਰਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹੇਰਾਨੀ ਹੋਈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਜੋ ਅੱਜ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਹੈ ਇਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਗੁਲਾਮ ਰਿਹਾ।

ਸਟੈਚੂ ਆਫ ਲਿਬਰਟੀ ਜਿਸ ਆਈਸਲੈਂਡ ਤੇ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਇਲਿਸ (ਬੇਡਲੋ) ਆਈਸਲੈਂਡ ਹੈ ਅੱਜਕਲ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਬਰਟੀ ਆਈਸਲੈਂਡ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਦਾਂ।ਇੰਝ ਇਹ ਬੁੱਤ ਜਿਥੇ ਦੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਉਥੇ ਇਹ ਗੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣਾ ਅਤੇ ਅਜਾਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜੀ ਮਸ਼ਾਲ ਸਘਰੰਸ਼ ਅਤੇ ਔਰਤ ਸ਼ਸ਼ਕਤੀਕਰਣ ਦੀ ਉਦਾਰਹਣ ਹੈ।

ਸਟੈਚੂ ਆਫ ਲਿਬਰਟੀ ਹੁਣ ਬਿਲਕੁਲ ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੀ ਹੈ ਇਹ ਰੰਗ ਸਮੇਂ ਅੁਨਸਾਰ ਬਦਲਿਆ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੁੱਤ ਅਸਲ ਤਾਬੇਂ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਬਾਂ ਸਮਾਂ ਪੈਣ ਤੇ ਰੰਗ ਬਦਲ ਲੈਂਦਾਂ।ਦੂਰੋਂ ਦੇਖਣ ਤੇ ਇਹ ਬੁੱਤ ਛੋਟਾ ਲੱਗਦਾ ਇਸ ਦੀ ਉਚਾਈ 305 ਫੁੱਟ (ਭਾਵ 93 ਮੀਟਰ) ਹੈ ਅਤੇ ਸਟੈਚੂ ਆਫ ਲਿਬਰਟੋਂ ਦਾ ਭਾਰ 80 ਹਜਾਰ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ।

ਸਟੈਚੂ ਆਫ਼ ਲਿਬਰਟੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਾਲ ਲੱਗੇ। ਫ੍ਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ 350 ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ।ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1886 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।, ਅੱਜ ਇਹ ਉਦਾਰਤਾ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਈ।

ਸਟੈਚੂ ਆਫ਼ ਲਿਬਰਟੀ ਦੇ ਸਿਖਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ,ਸਾਨੂੰ 354 ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨੀਆਂ ਪਈਆਂ।ਸਟੈਚੂ ਆਫ ਲਿਬਰਟੀ ਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਮਿਊਜਮ ਹਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਟੈਚੂ ਆਫ ਲਿਬਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੈਮਰੇ ਲੱਗੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਤੁਸੀ ਆਪਣੀ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਫੋਟੋ ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਝੰਡੇ ਨਾਲ ਸਕਰੀਨ ਤੇ ਆਉਦੀ ਜਿਵੇ ਜਿਵੇ ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਆਉਦੀਆਂ ਤਾਂ ਇਹ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾਂ ਬਣ ਜਾਦਾਂ ਉਸ ਨਕਸੇ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਤੁਹਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਉਹ ਫੋਟੋ ਉਥੇ ਲੱਗ ਜਾਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਉਦਾਰਹਣ ਹੈ।

ਚਾਰਜਿੰਗ ਬੁੱਲ (ਗੁਰੀਲਾ ਬਲਦ)

ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਲ ਸਟਰੀਟ ਦੇ ਇੱਕ ਚੌਂਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁੱਲ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਢੁੱਡ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਾਰਜਿੰਗ ਬੁੱਲ ਕਿਹਾ ਜਾਦਾਂ ਲਾਇਆ ਗਿਆ।ਇਸ ਬੁੱਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬੁੱਲ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ।

ਇਸ ਚਾਰਜਿੰਗ ਬੁੱਲ ਨੂੰ 15 ਦਿਸੰਬਰ 1989 ਨੂੰ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਬੇਂ ਦੇ ਬਣੇ ਇਸ ਬੁੱਲ ਦਾ ਭਾਰ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਟਨ ਹੈ।ਇਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 11 ਫੁੱਟ ਉਚਾਈ ਅਤੇ 16 ਫੁੱਟ ਲੰਬਾਈ ਹੈ।1987 ਵਿੱਚ ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ ਕਰੈਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰਟੂਰੋ ਡੀ ਮੋਡਿਕਾ ਨੇ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਲਚਕੀਲੇਪਣ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵੱਜੋਂ ਬਲਦ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ।

ਅਸੀਂ ਆਮ ਕਹਿ ਦਿਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵਹਿਮ ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀ ਪੈਂਦੇ ਪਰ ਜਦੋਂ ਧੰਨ ਮਿੱਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਬ ਕੁਝ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਦਾਂ।ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਇਥੇ ਮਾਨਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬੁੱਲ ਦੇ ਅੰਡਕੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਤੀ ਮਿੱਲਦੀ।ਅੰਡਕੋਸ਼ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾਉਣ ਲਈ ਲੰਮੀ ਲਾਈਨ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ।ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾ ਨੋਜਵਾਨ ਪੀੜੀ ਹੀ ਖੜੀ ਸੀ।ਲੜਕੇ/ਲੜਕੀਆਂ ਬਿੰਨਾ ਕਿਸੇ ਸੰਗ ਦੇ ਬੁੱਲ ਦੇ ਅੰਡਕੋਸ਼ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਕੇ ਫੋਟੋ ਖਿਚਾ ਰਹੇ ਸਨ।ਵੇਸੇ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਲਦ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੰਦੀ ਕਿਹਾ ਜਾਦਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਦੀ ਹੈ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੁਣ ਤਕ ਬੱਲਦ ਨਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾਦੀ ਰਹੀ।ਇਸ ਲਈ ਬਲਦ(ਬੁੱਲ) ਸਾਡੇ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਆਸ਼ਾਵਾਦ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਹਮਲਾਵਰ ਆਰਥਿਕ ਤਾਕਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

9/11 ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਐਂਡ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ

9/11 ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫਿਲਮੀ ਸੀਨ ਵਾਂਗ ਸਬ ਕੁਝ ਯਾਦ ਆ ਜਾਦਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜਹਾਜ ਬਹੁ-ਮੰਜਲੀ ਇਮਾਰਤ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਦਾਂ ਅਤੇ ਸੰਕਿੰਟਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੰਜਿਲਾਂ ਡਿੱਗ ਕੇ ਸੁਆਹ ਬਣ ਜਾਦੀਆਂ ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਦੇਖਦੇ 3000 ਤੋਂ ਉਪਰ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ।ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਬਣੀਆ।ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸ਼ਥਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰ ਵਜੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਮਨੁੱਖੀ ਹਾਉਮੇ,ਮਨੁੱਖੀ ਅੱਤਵਾਦ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਕਾਰਣ ਤਿੰਨ ਹਜਾਰ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਦੇ ਪਾਗਲਪਣ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾਣਗੇ।ਪਰ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਉਮੇ ਭਾਰੂ ਹੋ ਜਾਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਾਗਲਪਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਦਰਦ ਸਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਮਲਬਾ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋਏ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਮਲਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਾਸ਼ਪਤੀ ਦਾ ਦਰੱਖਤ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਅੱਗ ਨਾਲ ਸੜ ਗਿਆ ਸੀ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਟਾਹਣੀ ਅਜੇ ਹਰੀ ਸੀ।ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ "ਸਰਵਾਈਵਰ ਟ੍ਰੀ" ਕਿਹਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਨੂੰ ਅਰਥਰ ਨਰਸਰੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਰਾ ਹੋ ਗਿਆ।ਇਹ ਦਰੱਖਤ ਹੁਣ ਯਾਦਗਰ ਦੇ ਨਜਦੀਕ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਦਰੱਖਤ ਵੱਜੋਂ ਮੰਨਦੇ ਇਸ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਝੰਡੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ,ਅਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਕ ਮੈਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਦਰੱਖਤ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ।

ਜਿਸ ਥਾਂ ਤਬਾਹ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਟਵਿਨ ਟਾਵਰ ਸਨ ਉਸ ਜਗਾ ਤੇ ਝਰਨਿਆਂ ਵਾਂਗ ਫੁਆਰੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਥੇ ਵੀ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ।ਲੋਕ ਉਸ ਅਭਾਗੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ।ਗਿਆ।ਕਨੇਡਾ,ਅਮਰੀਕਾ,ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਪਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਵੱਲੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ 40,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਸਵੀਰਾਂ, 14,000 ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ, 3,500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਖਿਕ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗਾਂ, ਅਤੇ 500 ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੀਡੀਓ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਾ ਟਾਈਮਜ ਸੁਕੈਅਰ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਸੱਥ।

ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਟਾਈਮਜ਼ ਸਕੁਏਅਰ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ।ਨਿਊਜਾਰਕ ਸਿਟੀ ਦੇ ਮਿਡਟਾਊਨ (ਡਾਉਨਟਾਉਨ) ਮੈਨਹਟਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਪਾਰਕ ਚੋਰਾਹਾ ਹੈ।ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਸੱਥ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਚੰਡੀਗੜ ਦੇ 17 ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਧੱਕ ਪੇਂਦੀ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਉਥੇ ਕਈ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਬੂਤਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬਣਾ ਲਏ ਹਨ।ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੁੱਖ ਚੌਂਕ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਥ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੰਗੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਬੋਰਡ ਇਸ ਚੌਂਕ ਜਾਂ ਚੋਰਾਹੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਬਹੁੱਤ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸਕਰੀਨਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜਿਸ ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।ਕਿਹਾ ਜਾਦਾਂ ਰੋਜਾਨਾ ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਇਥੇ ਹੋ ਜਾਦਾਂ।ਟਾਈਮਜ ਸਕੁਏਅਰ ਤੇ ਭੀੜ ਇੰਨੀ ਕੁ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਾਰੇ ਸੈਲਾਨੀ ਹੀ ਇਥੇ ਆ ਗਏ ਹੋਣ।ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋਕ ਇਥੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ।ਟਾਈਮ ਸੂਕੈਅਰ ਦੇ ਨਜਦੀਕ ਹੀ ਦੁਲਹਨ ਵਾਂਗ ਸਜਾਏ ਰਿਕਸ਼ੇ ਖੜੇ ਦੇਖਕੇ ਮੈ ਹੇਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਰਿਕਸ਼ੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ।ਰਿਕਸ਼ੇ ਨੂੰ ਲਾਈਟਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜੀ ਮਿਊਜਕ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।ਰਿਕਸ਼ੇ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਨ।ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰੇਟ ਪੜਿਆ ਤਾਂ ਹੇਰਾਨਗੀ ਹੋਈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਲਈ ਇਹ ਰਿਕਸ਼ੇ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ 9 ਡਾਲਰ ਲੇ ਰਹੇ ਸਨ।ਬਹੁਤ ਨਵੇਂ ਵਿਆਹੇ ਗੋਰੇ ਇਹਨਾਂ ਰਿਕਸ਼ਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸਾਲਾਨਾ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 50 ਮਿਲੀਅਨ ਸੈਲਾਨੀ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਹਿੱਤ ਆਉਦੇਂ ਹਨ।

ਐਜ ਹਡਸਨ ਯਾਰਡ ਨਿਊਯਾਰਕ

ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਨਵੀ ਤਕਾਨਲੋਜੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਉਦਾਰਹਣ ਹੈ।ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸਥਾਨ ਤੇ ਕਬਾੜ ਹੀ ਕਬਾੜ ਪਿਆ ਸੀ।ਐਜ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਹਡਸਨ ਯਾਰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ।ਐਜ ਭਾਵ ਇੱਕ ਕੋਨਾ ਜੋ ਸਕਾਈ ਡੈਕ ਦੀ 100 ਵੀਂ ਮੰਜਿਲ ਤੇ ਹੈ ਐਜ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਿਟੀ, ਹਡਸਨ ਨਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲੇ, 360-ਡਿਗਰੀ ਪੈਨੋਰਾਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਫ਼ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 80 ਮੀਲ ਤੱਕ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ।ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 103 ਮੰਜਿਲਾਂ ਹਨ।ਬਾਹਰੀ ਸਕਾਈ ਡੈਕ ਜਮੀਨ ਤੋਂ 1200 ਫੁੱਟ ਉੱਪਰ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਉਯਾਰਕ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਰੋਮਾਂਚਕ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹਡਸਨ ਯਾਰਡ ਉਹ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿਥੇ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਆਪਣਾ ਸਫਰ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਧੋਣ ਲਈ ਖੜਦੀਆਂ ਹਨ।ਇਹ ਹਡਸਨ ਯਾਰਡ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਨ ਅਤੇ ਆਸਪਾਸ ਘਾਹ ਫੁਸ ਉੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਹੀ ਸਥਾਨ ਤੇ ਨਾ ਕੇਵਲ 103 ਮੰਜਲੀ ਨਵੀ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਇਮਾਰਤ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਆਮਦਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਐਜ ਖੁਦ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਇਮਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਸਕਾਈ ਡੈੱਕ (ਨਿਰੀਖਣ ਡੈੱਕ) ਹੈ ਜੋ 30 ਹਡਸਨ ਯਾਰਡਜ਼ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਮਿੱਤੀ 11 ਮਾਰਚ, 2020 ਨੂੰ ਖੋਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।100 ਵੀਂ ਮੰਜਿਲ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਲਿਫਟ ਕੇਵਲ 52 ਸਕਿੰਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੈਂਦੀ।ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਲਿਫਟ ਚੱਲਦੀ ਕੰਨ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਦੇ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀ ਉੱਪਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਬਾਹਰ ਛੱਤ ਤੇ ਜਾਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇਜ ਹਵਾ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਨਜਾਰਾ ਹੈ ਕਿਹਾ ਜਾਦਾਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਹਵਾ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਬਾਕੀ ਮੰਜਿਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਦੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਏਸੀ ਦੀ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ।ਉਪਰ ਹੀ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸੂਰਜ ਛਿੱਪਣ ਦਾ ਵਿਊ ਦੇਖਣ ਹਿੱਤ ਪੋੜੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ।

ਐਜ ਨਵੀ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰਨਮਾ ਕਿ ਐਜ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦਾ ਭਾਰ ਲੱਗਭਗ 765000 ਪੌਂਡ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੰਟੀਲੀਵਰਡ ਸਟੀਲ ਬੀਮ ਦੀ ਸਪੋਰਟ ਹੈ ।ਐਜ ਉਪਰ ਭੀੜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਹਿੱਤ ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਕਾ ਲਈ ਸਮਾਂ ਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਸੂਰਜ ਛਿੱਪਣ ਤੋਂ ਦੇਖਣ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਟਿਕਟ ਹੈ।ਇਹਨਾਂ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਹੈ।

ਐਜ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਖਣ ਦਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਹ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸ਼ਹਿਰ, ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਵਪਾਰ, ਸੰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ।ਜੇਕਰ ਐਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਇੱਕ ਦੋ ਮੰਜਿਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਰੀਸ਼ਲ ਸ਼ੋਰੂਮ ਅਤੇ ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਮੰਜਿਲ ਹਨ।ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਮੰਜਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਨਿਊਯਾਰਕ ਮਿਊਸਪਲਟੀ ਲਈ ਇਹ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੈ। ।

ਦੀ ਕਲਾਸ ਫੋਰਥ ਗੌਰਮਿੰਟ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ (1680)

ਜੰਗਲਾਤ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਵਰਦੇ ਮੀਂਹ ਵਿੱਚ ਵਣ ਮੰਡਲ ਦਫਤਰ ਅੱਗੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਤੇ ਰੋਸ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ

"Equality and justice"
Patiala 02 September
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪਟਿਆਲਾ 02 ਸੰਤਬਰ : ਦੀ ਕਲਾਸ ਫੋਰਥ ਗੌਰਮਿੰਟ ਇੰਪਲਾਈਜ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ (1680) ਜਿਲਾ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ, ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਵਿਰੁੱਧ, ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਤੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚਲੀ ਵਧ ਰਹੀ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਵਿਰੁੱਧ ਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਮਈ, ਜੂਨ, ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ ਅਗਸਤ ਮਹੀਨੇ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਵਣ ਮੰਡਲ ਦਫਤਰ ਅੱਗੇ ਵਰਦੇ ਮੀਂਹ ਵਿੱਚ ਗੇਟ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਪਿੱਟ ਸਿਆਪਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅਗਲੀ ਰੈਲੀ ਮਿਤੀ 05 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਵਣ ਪਾਲ ਦਫਤਰ ਅੱਗੇ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਲੁਬਾਣਾ, ਜਗਮੋਹਨ ਨੋਲੱਖਾ, ਸ਼ਿਵ ਚਰਨ, ਰਾਮ ਲਾਲ ਰਾਮਾ, ਹਰੀ ਰਾਮ ਨਿੱਕਾ, ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਮਾਡੂ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਮੰਡੋਲੀ ਦਰਸ਼ਣ ਮੱਲਿਆਲ ਗੁਰਮੇਲ ਬਾਹਮਣਾਂ ਪੱਲਾ ਸਿੰਘ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸਿੰਘ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮੁਮਤਾਜ਼ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਲਵਿੰਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਆਗੂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

“समानता और न्याय”
पटियाला 02 सितम्बर
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहब

बाबा साहेब कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदू लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगें को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

इंसानियत के अधिकार के लिए अत्याचार के खिलाफ विद्रोह करें*

रविवार, दिनांक 26 मई, 1929 के दिन नासिक जिले की ओर से चित्तेगाव में स्वाभिमान संरक्षक परिषद का

अधिवेशन आयोजित किया गया था। अध्यक्ष पद के लिए डाकटर भीमराव अम्बेडकर, बार एट लॉ, एम. एल. सी. को चुना गया था। इस परिषद में करीब छह हजार दर्शक और प्रतिनिधि उपस्थित थे। परिषद के लिए नासिक से प्रो सबनीस, मेसर्स गायकवाड़, सेठ रणखांबे, काले आदि लोग और देवलाली से स्वयंसेवक पथक, मुंबई से समता पत्र के संपादक श्री देवराव नाईक, समाज समता संघ के मेसर्स द. वि. प्रधान, रा. कवली बी. ए. भा. वि. प्रधान बी. ए., एल. एल. बी, भो. बा. देशमुख एम. ए., शं. शा. गुप्ते बी. एस. सी., भा. र. कद्रेकर आदि लोग आए हुए थे । स्वागताध्यक्ष श्री रोकडे सेठ बीमार होने के कारण उनका भाषण नहीं हो पाया ।

अध्यक्ष डाकटर अम्बेडकर ने अपने भाषण में कहा-

“स्वाभिमान सुरक्षा का आंदोलन जोरदार ढंग से शुरू करना आज की स्थितियों में जरूरी हो गया है। इसी आंदोलन के बल पर स्पृश्य और अस्पृश्य के बीच के आपसी भिन्नता, भेदभाव के प्रति लोगों में अनुभूति होगी। पूरे समाज में समता स्थापित करने के लिए अवसर प्राप्त होगा। अस्पृश्योद्धार आदि अस्पृश्यों के उद्धार के बारे में हवाई बातचीत करने के दिन अब लद चुके हैं। आज प्रत्यक्ष स्वाभिमान को जगाने का समय आन खड़ा है। अस्पृष्य समाज की हालत को देखें तो उनकी स्थिति के बारे में असंतोष असमाधान दिखाई देगा। अस्पृश्य माने गए समाज में जन्म से शामिल होने के कारण उच्चवर्ण के समाजबंधुओं से अधिक अलौकिक गुण होने के बावजूद वे कुछ कर नहीं पाते। उच्च वर्णियों द्वारा पैदा किए गए हालात हमारे, हमारे स्वाभिमानपूर्ण उद्देश्यों और कार्यों के राह के रोड़े बन रहे हैं। मंदिर प्रवेश, तालाब, कुएं आदि जगहों पर प्रवेश करने के लिए अस्पृश्यों को मना किया जाता है। उन पर अत्याचार किए जाते हैं। ऐसे हीन हालात से मुक्त होने के लिए अस्पृष्य बंधुओं को चाहिए कि वे अपना स्वाभिमान जगाएं और इंसानियत की रक्षा के लिए आर या पार की लड़ाई छेड़ दें। केवल शिक्षा से अगर इंसानियत पाई जाती तो पढ़े-लिखे वर्ग की ओर से हम अस्पृष्य बंधुओं पर सुधार के इस अवसर पर अन्याय एवं अत्याचार नहीं किए जाते। हिंदू समाज द्वारा बेवजह हमारा दर्जा हीन बताया गया है। हीनता का यह कलंक धो डालने के लिए मुझे स्वाभिमान जगाने का यह मार्ग ठीक लगता है। इसीलिए मेरे बंधुओं, स्वाभिमान को जिंदा रखना। अपने पर हो रहे अन्यायपूर्ण अत्याचारों के खिलाफ विद्रोह कीजिए। इसके बगैर हमें इंसानियत के सच्चे अधिकार प्राप्त नहीं होंगे।

अस्पृश्यों द्वारा दिया गया धर्म परिवर्तन का नोटिस*

पूर्वघोषित कार्यक्रम के अनुसार पातुर्डा, जिला बुलढाणा में बुधवार, दिनांक 29 मई, 1929 को डॉ बाबासाहेब अम्बेडकर, बार एट लॉ की अध्यक्षता में मध्यप्रांत और वर्हाड अस्पृश्य परिषद का सम्मेलन निर्विघ्न संपन्न हुआ । इस सम्मेलन के लिए अस्पृष्य वर्ग के नेता रा. पी. के. मटकर, रा. सोनोने, रा. मकेसर, रा. केशवराव खंडारे रा. (राजमान्य) संभाजी जाधव, रा. रायभान इंगले, रा. संभूजी खंडारे आदि लोग उपस्थित थे। इसी तरह ब्राह्मणेतर पार्टी के नेता वेद शास्त्र संपन्न आनंदस्वामी, श्री उकंडराव टाले आदि लोग भी उपस्थित थे। डेढ़ हजार से अधिक लोग वहां इकठ्ठा हुए थे। शाम सात बजे सम्मेलन की शुरुआत हुई। इसी सम्मेलन की शुरुआत में उदाहरणस्वरूप रा. बक्षुरामजी दाभाड़े की कन्या कु कवतिकाबाई का ब्याह सखाराम इंगले के साथ संपन्न हुआ जो कि अस्पृश्य वर्ग के लिए उदाहरणस्वरूप था क्योंकि, यह विवाह परिष्कृत तरीके से और कम खर्चे में किया गया था।

इसके बाद परिषद के कामकाज की शुरुआत हुई। स्वागताध्यक्ष के भाषण के बाद डाकटर अम्बेडकर का विद्वत्तापूर्ण और तर्कसंगत भाषण हुआ उन्होंने कहा,

“इस जिले के अस्पृश्य वर्ग के तथा ब्राह्मणेतर वर्ग के नेताओं ने मिल कर विशेष रूप से अस्पृश्यता निवारण की जी-तोड़ कोशिश की। लेकिन उन्हें इस काम में सफलता नहीं मिली। उल्टे पुरोहित भिक्षुतंत्र से प्रत्यक्ष एवं परोक्ष रूप से उन पर कई तरह के अत्याचार किए गए और उनके आंदोलन को कुचल देने की कोशिश की गई। नेताओं के बारे में अखबारों में झूठमूठ खबरें फैलाना, अस्पृश्य वर्ग में फूट डालना आदि निंदनीय तरीकों को उन्होंने अपनाकर मानों उस आंदोलन को नेस्तनाबूत करने की उन्होंने कसम खाई हो । उनके इन आत्यंतिक अत्याचारों, अन्याय और छल-कपट से तंग आकर इस जिले के कुछ हिस्सों के हजारों अस्पृश्य धर्म परिवर्तन करने का मन बना चुके हैं। उन्होंने इस प्रकार का एक नोटिस भी स्पृश्य वर्ग के नाम भेज दिया है। लेकिन स्वार्थी अंतःकरण वाले भिक्षुतंत्र को इससे कोई फर्क नहीं पड़ा। इस बात का पता ही न होने का नाटक करने वाले शुद्धिवालों और हिंदुसभा वालों ने तो उनके दुखों की रत्ती भर भी परवाह नहीं की।”

धर्म परिवर्तन के बारे में अपने अस्पृश्य बंधुओं की क्या राय है, यह जानने के लिए जलगाव तहसील के अस्पृश्य वर्ग के नेताओं ने इस परिषद का आयोजन किया था। इस परिषद में पहले दिन धर्म परिवर्तन के प्रस्ताव पर विचार-विमर्श हुआ । उससे पता चला कि पूरा बहिष्कृत समाज इसके लिए तैयार है। प्रस्ताव पर सभी की अनुकूल प्रतिक्रिया थी । ब्राह्मणेतर पार्टी के नेताओं ने इस पर समर्थन के स्वरूप जोरदार भाषण कर प्रस्ताव के पक्ष में राय दी। अध्यक्ष साहब द्वारा जनता की राय जानने हेतु प्रस्ताव वोटिंग के लिए प्रस्तुत किया तब उसे सबने प्रस्ताव को स्वीकार किया, किसी ने विरोध नहीं किया। इस तरह पहले दिन का कामकाज खत्म हुआ।

सभी अस्पृश्यों को हम समान मानते हैं*

शनिवार, दिनांक 29 जून, 1929 के दिन रात 7 बजे मुंबई के परेल इलाके के दामोदर हॉल में रावबहादुर बोले, जे. पी. की अध्यक्षता में बहिष्कृत वर्ग की विशाल सार्वजनिक सभा का आयोजन किया गया था। सभा में बहिष्कृत वर्ग का बड़ा समुदाय इकट्ठा हुआ था। मंच पर डाकटर बाबासाहेब अम्बेडकर, मे. डाकटर सोलंकी, में. शिवतरकर, म. द. वि. प्रधान, भा. र. कद्रेकर, रा. गुप्ते, ति गायकवाड़, ति. आडरेकर, ति. जाधव आदि लोग दिखाई दे रहे थे। तिर्शरूप गायकवाड़ ने अध्यक्ष की सूचना को सभा पटल पर रखी और उसका समर्थन किया रा. वालावलकर ने नियोजित अध्यक्ष रावबहादुर बोले, जे. पी. (जस्टिस ऑफ पीस) तालियों की गड़गड़ाहट में अध्यक्ष स्थान पर विराजमान हुए । अध्यक्ष का शुरुआती भाषण हुआ और सभा में निम्नानुसार प्रस्ताव पारित किए गए

-

पहला प्रस्ताव - कोकण इलाके का खास कर चिपलूण, खेड और दापोली तालुका का बहिष्कृत वर्ग अपनी उन्नति के मार्ग पर अग्रसर है लेकिन उन पर छुआछूत मानने वाले हिंदू लोगों द्वारा अन्याय किया जा रहा है। उनके इस अधम कृत्य के लिए यह सभा उनके प्रति निषेध व्यक्त करती है। साथ ही अपना गुस्सा भी व्यक्त करती है। इस शिकायत के बारे में न्याय पाने के लिए अस्पृश्य नेताओं का एक प्रतिनिधिमंडल नेक नामदार गवर्नर साहब के यहां भेजने की इजाज़त यह मंच दे रहा है।

दूसरा प्रस्ताव • सभा की ओर से सूचित किया जाता है कि, कोकण के बहिष्कृत वर्ग के हितों की रक्षा के लिए एक “कोकण संरक्षक फंड निर्माण किया जाए।

तीसरा प्रस्ताव - बहिष्कृत वर्ग के श्री चां. भ. खेरमोडे और रा. गाडेकर ये दो छात्र इस वर्ष की बी. ए. परीक्षा में और रा. कदम मैट्रिक की परीक्षा में पास हो चुके हैं, और इसलिए यह सभा उनका अभिनंदन करती है।

चौथा प्रस्ताव डाकटर पी. जी. सोलंकी, एम. एल. सी. को सरकार ने मुम्बई म्युनिसिपालटी के सदस्य के रूप में चयन किया है, इसलिए यह सभा डॉक्टर साहब का अभिनंदन करती है और सही तैनाती के लिए संतोष व्यक्त करती है।

आखिर लोगों के आग्रह के कारण और अध्यक्ष की इच्छा की खातिर डाकटर बाबासाहेब अम्बेडकर बोलने के

“Equality and Justice”
“Equality and Justice” Rs- 100/month स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

लिए उठ कर खड़े हो गए। उन्होंने कहा कि-

“आज जैसी आपात स्थितियां हैं, ऐसे में हम सभी अस्पृश्यों को संगठित होकर रहना होगा। दुख की बात यह है कि हम में से कुछ लोग महार - बिगर महार का विवाद पैदा करते हैं !! महार लोगों में अगर महाड़ के चवदार तालाब के लिए अपने प्रतिस्पर्द्धियों (विरोधियों) के साथ संघर्ष किया और उस तालाब पर उन्होंने अपना अधिकार मनवा लिया तो उस तालाब का पानी चमार और मांग भी पी सकते हैं! इसलिए, हम सब जब तक एक होकर नहीं लड़ते, तब तक हमारा टिक पाना संभव नहीं है! इतना ही नहीं अपनी संस्था की ओर से इस इलाके में जो-जो बोर्डिंग शुरू हैं उनमें किसी तरह का भेदभाव नहीं है, किसी भी अस्पृश्य जाति के बच्चे को छात्र को उसमें प्रवेश मिलता है। सभी अस्पृश्य जाति के छात्र इस बोर्डिंग में रहते हैं।

खुद के स्वार्थ के लिए कुछ चमार लोग महारों के खिलाफ बिना - वजह हल्ला मचा कर खुद को धन्य मान रहे हैं। असल में हमारा आंदोलन जिस उद्देश्यों पर चल रहा है, उससे महाराष्ट्र के अन्य आंदोलनों के प्रमुखों को, कर्ता-धर्ताओं को सबक लेना चाहिए। पुणे, सोलापुर की म्युनिसिपालिटी के चुनावों में इन दोनों जगहों पर मैंने खुद कोशिशें कर महार उम्मीदवारों से अपने नामांकन वापिस लेने के लिए कहा है। और उन्होंने अपने नामांकन वापिस ले भी लिए हैं। इन दोनों म्युनिसिपालिटियों में मैंने चमार उम्मीदवार ही जीत कर जाएं इस पर खास ध्यान दिया है। इससे यह बात ध्यान में आएगी कि सभी अस्पृश्यों को हम समान मानते हैं। फिर उसमें जाति या प्रांत के आधार पर भेदभाव करने की हमें कोई जरूरत नहीं लगती। हालात की तलवार, सिलबट्टा सबके सिर पर कमोबेश एक-सा है।”

आखिर अध्यक्ष के प्रति धन्यवाद ज्ञापन के बाद और फूलमालाएं अर्पण करने के बाद सभा बर्खास्त हुई ।

स्लाइट में वेल्डिंग एवं सिमुलेशन पर एक सप्ताह की कार्यशाला का उद्घाटन

“समानता और न्याय”
पटियाला 02 सितम्बर
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

लोंगोवाल, 2 सितंबर (जगसीर सिंह) - भारत सरकार के एक प्रमुख तकनीकी संस्थान, संत लोंगोवाल इंस्टीट्यूट ऑफ इंजीनियरिंग एंड टेक्नोलॉजी (डीम्ड यूनिवर्सिटी) स्लाइट, लोंगोवाल के मैकेनिकल इंजीनियरिंग विभाग ने मैकेनिकल इंजीनियरिंग सोसाइटी (एसएमईएस), स्लाइट के सहयोग से 1 से 6 सितंबर तक एक सप्ताह की वेल्डिंग एवं सिमुलेशन कार्यशाला का आयोजन किया। संस्थान में इसका भव्य उद्घाटन किया गया। कार्यशाला के अध्यक्ष प्रो. शंकर सिंह, विभागाध्यक्ष (मैकेनिकल एवं सिविल इंजीनियरिंग) हैं। समन्वयक डॉ. मोहम्मद मजीद, एसोसिएट प्रोफेसर और डॉ. विवेक कुमार, एसोसिएट प्रोफेसर (मैकेनिकल इंजीनियरिंग) हैं। उद्घाटन समारोह के मुख्य अतिथि एवं संरक्षक निदेशक स्लाइट, प्रो. मणिकांत पासवान थे, अपने संबोधन में उन्होंने कहा कि आधुनिक उद्योग और शैक्षणिक क्षेत्र में वेल्डिंग एवं सिमुलेशन तकनीकें अत्यंत महत्वपूर्ण हैं। यह कार्यशाला छात्रों को सैद्धांतिक ज्ञान के साथ-साथ व्यावहारिक कौशल भी प्रदान करेगी। इस अवसर पर प्रो एम.एम. सिन्हा (डीन, छात्र कल्याण एवं सह-संरक्षक), प्रो ए.एस. शाही (डीन, अकादमिक) और प्रो सुरिंदर सिंह सोढ़ी (डीन, शोध एवं परामर्श) सहित कई संकाय सदस्य, कर्मचारी और छात्र उपस्थित थे। प्रो शंकर सिंह ने कहा कि यह कार्यशाला छात्रों को कंप्यूटर सहायता प्राप्त सिमुलेशन के साथ व्यावहारिक प्रशिक्षण को जोड़कर एक सुरक्षित और यथार्थवादी वातावरण में वेल्डिंग तकनीक सीखने का अवसर प्रदान करेगी। उन्होंने समन्वयक डॉ विवेक कुमार और डॉ मोहम्मद मजीद की कड़ी मेहनत की सराहना की। इस कार्यशाला में लगभग 50 छात्रों ने भाग लिया, पंजीकरण समन्वयक डॉ मोहम्मद मजीद ने कहा कि यह कार्यशाला शैक्षणिक और औद्योगिक क्षेत्रों के बीच एक सेतु का काम करेगी, जिसमें वेल्डिंग प्रक्रियाओं, सिमुलेशन तकनीकों और वास्तविक इंजीनियरिंग समस्याओं को हल करने पर केंद्रित सत्र होंगे।

जालंधर-पठानकोट राष्ट्रीय राजमार्ग पर भीषण सड़क हादसा

• ट्रैक्टर से टकराकर पर्यटक बस पलटीट कराव में कार और स्कूटी सवार घायल

“समानता और न्याय” पटियाला 02 सितम्बर INTERNATIONAL PAPER, 9463601616 hardipchumber57@gmail.com

होशियारपुर/टांडा उड़मुड़, 1 सितंबर (तरसेम दीवाना)- जालंधर-पठानकोट राष्ट्रीय राजमार्ग पर आज सुबह गाँव मूनकाँ के पास हुए एक भीषण सड़क हादसे में एक व्यक्ति की मौत हो गई और 3 लोग गंभीर रूप से घायल हो गए। हादसा इतना भीषण था कि पर्यटक बस अनियंत्रित होकर पलट गई। प्राप्त जानकारी के अनुसार, यह सड़क हादसा एक तेज़ रफ़्तार पर्यटक बस, ट्रैक्टर, स्कूटी और कार की टक्कर के कारण हुआ, जिसमें ट्रैक्टर चालक, एक प्रवासी की मौत हो गई, जबकि स्कूटी सवार, कार सवार महिला और बस में सवार यात्री गंभीर रूप से घायल हो गए। सूत्रों से मिली जानकारी के अनुसार, हादसा सुबह करीब 7 बजे हुआ जब जालंधर से पठानकोट जा रही एक पर्यटक बस, गाँव मूनकाँवाले के पास लिंक रोड से अचानक राजमार्ग पर आ रहे एक ट्रैक्टर से टकरा गई। इससे बस अनियंत्रित होकर राष्ट्रीय राजमार्ग पर पलट गई, जिससे स्कूटी सवार, कार में सवार एक महिला और एक बच्चे की मौत हो गई। इस हादसे में बताया गया है कि ट्रैक्टर चालक प्रवासी मजदूर की मौके पर ही मौत हो गई, जबकि कार चालक जसदीप कौर पत्नी बलजीत सिंह और बेटा हरमन सिंह निवासी गांव मूनक खुर्द गंभीर रूप से घायल हो गए। इसके अलावा, स्कूटी सवार दर्शन सिंह पुत्र गुरदयाल सिंह निवासी गांव मूनक खुर्द भी गंभीर रूप से घायल हो गया, जिसे सरबत दा भला सेवा सोसायटी के वालंटियर जत्थेदार दविंदर सिंह मूनकां ने टांडा के सरकारी अस्पताल पहुंचाया। हादसे की सूचना मिलने के बाद डीएसपी टांडा दविंदर सिंह बाजवा, थाना प्रमुख टांडा गुरिंदरजीत सिंह नागरा और रोड सेफ्टी फोर्स की टीम मौके पर पहुंची और पलटी हुई बस को सीधा कर यातायात बहाल किया। हालांकि कहा जा रहा है कि यह हादसा ट्रैक्टर चालक की गलती के कारण हुआ, लेकिन पुलिस द्वारा इस हादसे के असली कारणों की जांच की जा रही है।

स्लाइट के प्रथम वर्ष के छात्रों के लिए ओरिएंटेशन कार्यक्रम का आयोजन

“समानता और न्याय” पटियाला 02 सितम्बर INTERNATIONAL PAPER, 9463601616 hardipchumber57@gmail.com

लोंगोवाल,2 सितंबर (जगसीर सिंह) - आज गुरु घासीदास केंद्रीय विश्वविद्यालय, बिलासपुर (छत्तीसगढ़) के कुलपति प्रो. आलोक कुमार चकरवाल ने संत लोंगोवाल इंस्टिट्यूट ऑफ़ इंजीनियरिंग एंड टेक्नोलॉजी. लोंगोवाल के प्रथम वर्ष के छात्रों के लिए ओरिएंटेशन कार्यक्रम में प्रेरणादायक संबोधन किया,नवप्रवेशित विद्यार्थियों के लिए आयोजित ओरिएंटेशन कार्यक्रम में कुलपति प्रो. आलोक कुमार चकरवाल ने छात्रों को एक अत्यंत मर्मस्पर्शी और प्रेरणादायक संबोधन दिया।

अपने भाषण में प्रो. चकरवाल ने छात्रों को उच्च शिक्षा के महत्व, व्यक्तिगत अनुशासन, और सामाजिक उत्तरदायित्व की गहराई से समझ दिलाई। उन्होंने विद्यार्थियों से कहा कि विश्वविद्यालय जीवन केवल डिग्री प्राप्त करने का माध्यम नहीं, बल्कि आत्मविकास, सोचने की स्वतंत्रता और राष्ट्र निर्माण में भागीदारी की यात्रा है. उन्होंने अपने अनुभव साझा करते हुए कहा “आपके भीतर अपार क्षमता है। यह विश्वविद्यालय आपको केवल ज्ञान ही नहीं देगा, बल्कि आपको एक जिम्मेदार नागरिक, एक संवेदनशील इंसान और एक वैश्विक सोच वाला युवा बनाएगा। आप जिस दिशा में मेहनत करेंगे, वही आपकी मंजिल बनेगी।” प्रो. चकरवाल ने छात्रों को यह भी प्रेरित किया कि वे अपने समय का सदुपयोग करें, डिजिटल युग की चुनौतियों को समझें और तकनीक को एक साधन की तरह प्रयोग कर अपनी सृजनात्मकता को आगे बढ़ाएँ।

इस कार्यक्रम में स्लाइट संस्थान के निदेशक प्रोफ. मनी कांत पासवान ने भी छात्रों को प्रेरणादायक ब्याख्यान से बच्चों का मनोबल बढाया. इस कार्यक्रम में संस्थान के अधिष्ठिता छात्र कल्याण प्रॉफ एम एम सिन्हा, मैकेनिकल इंजीनियरिंग के प्रमुख प्रॉफ शंकर सिंह और काफी सारे शिक्षक उपस्थित रहे. प्रो. मनी कांत पासवान जी ने कुलपति महोदय के भाषण को लंबे समय तक याद रखने योग्य बताया और कहा कि यह न केवल एक औपचारिक संबोधन था, बल्कि उनके जीवन की दिशा तय करने वाला था।

ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਧਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਭ ਲਈ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ -ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ, ਸਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਰਾਹ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਜ ‘ਪੰਚਸ਼ੀਲ’ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ‘ਮਨ ਦੀ ਸਮਾਧੀ’ ਲੱਗ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

1. ਅਹਿੰਸਾ- ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਹਰ ਇਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ
2. ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ- ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ
3. ਵਿਬਚਾਰ ਨਾਂ ਕਰਨਾ- ਕੋਈ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾਂ ਕਰਨਾ
4. ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ- ਆਪਣੇ ਆਚਾਰ,ਵਿਚਾਰ, ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ
5. ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ- ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਮਨ ਦਾ ਦਸ਼ਾ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ, ਮਨ ਸੁੱਧ ਰਖਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਮਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” "Equality and Justice" स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

‘उसने मुझे छुआ तक नहीं...’: फिर भी लगाया यौन उत्पीड़न का आरोप, जानिये Kerala High Court ने PoSH Act से जुड़े केस में क्या दिया फैसला

“समानता और न्याय” पटियाला 02 सितम्बर INTERNATIONAL PAPER, 9463601616 hardipchumber57@gmail.com

कोच्चि- केरल उच्च न्यायालय ने कार्यस्थल पर महिलाओं का यौन उत्पीड़न (रोकथाम, निषेध और निवारण) अधिनियम, 2013 (PoSH Act) के तहत गठित एक स्थानीय समिति (Local Committee - LC) की रिपोर्ट और तिरुवनंतपुरम के जिला कलेक्टर द्वारा जारी संबंधित आदेश को अवैध और कानून के प्रावधानों के खिलाफ घोषित करते हुए रद्द कर दिया है। जस्टिस राजा विजयराघवन वी और के. वी. जयकुमार की खंडपीठ ने यह फैसला W.A नंबर 1622 of 2025 में दिया, जो W.P.(C) नंबर 39915 of 2018 में एकल पीठ के फैसले के खिलाफ दायर की गई अपील थी।

मामला याचिकाकर्ता अब्राहम मथाई (अमस्टर इंफॉर्मेशन टेक्नोलॉजी (इंडिया) प्राइवेट लिमिटेड के प्रबंध निदेशक) और कंपनी की पूर्व अकाउंटेंट/मैनेजर (अपीलकर्ता) के बीच का है। अपीलकर्ता की सेवाएं 7 नवंबर, 2017 को समाप्त कर दी गई थीं, जिसके बाद उन्होंने श्रम अदालत का रुख किया। इसी दौरान, जिला कलेक्टर को एक शिकायत प्राप्त हुई, जिसे PoSH अधिनियम के तहत गठित स्थानीय समिति को भेज दिया गया।

स्थानीय समिति ने जांच के बाद 22 अगस्त, 2018 को एक रिपोर्ट प्रस्तुत की, जिसमें अब्राहम मथाई से लिखित माफी मांगने, ₹19.80 लाख का मुआवजा देने और कंपनी में एक आंतरिक शिकायत समिति (Internal Committee) गठित करने का निर्देश दिया गया। इस रिपोर्ट के आधार पर जिला कलेक्टर ने 19 सितंबर, 2018 को एक पत्र जारी कर इन निर्देशों का पालन सुनिश्चित करने को कहा।

अब्राहम मथाई ने इन आदेशों के खिलाफ उच्च न्यायालय में याचिका दायर की।

उच्च न्यायालय के एकल पीठ का निर्णय

उच्च न्यायालय में याचिका पर सुनवाई के बाद एकल पीठ ने 3 दिसंबर, 2024 को अपने फैसले में रिपोर्ट और पत्र को अवैध घोषित करते हुए रद्द कर दिया। एकल पीठ के प्रमुख निष्कर्ष इस प्रकार थे:

लिखित शिकायत का अभाव: महिला ने स्वयं समिति के समक्ष स्वीकार किया कि उसने कोई लिखित शिकायत दर्ज नहीं कराई थी। PoSH अधिनियम की धारा 9 और नियम 6 के तहत लिखित शिकायत अनिवार्य है। एक अनाम शिकायत के आधार पर प्रक्रिया शुरू करना कानून का स्पष्ट उल्लंघन था।

यौन उत्पीड़न के तत्व का अभाव: शिकायतकर्ता ने स्वयं कबूला कि मथाई ने न तो उसे कभी छुआ और न ही किसी यौन अनुग्रह की मांग की। आरोपों में यौन उत्पीड़न की परिभाषा (धारा 2(n)) के तहत आने वाले तत्व नहीं पाए गए। यह मामला एक श्रमिक विवाद प्रतीत होता था।

प्राकृतिक न्याय के सिद्धांतों का उल्लंघन: अब्राहम मथाई को स्थानीय समिति द्वारा अपनाए गए साक्ष्यों या गवाहों का सामना करने या उनकी जिरह करने का अवसर नहीं दिया गया। गवाहों के बयान टेलीफोन पर Record किए गए थे, जो न्यायिक प्रक्रिया के खिलाफ है।

वैकल्पिक उपचार की उपलब्धता: एकल पीठ ने माना कि हालांकि PoSH अधिनियम के तहत एक वैकल्पिक उपाय (अपील) उपलब्ध था, लेकिन जब प्रक्रिया स्वयं अधिनियम के प्रावधानों के विपरीत और अधिकार क्षेत्र से बाहर है, तो उच्च न्यायालय का अनुच्छेद 226 के तहत हस्तक्षेप करना justified है।

महिला कर्मचारी ने एकल पीठ के इस फैसले के खिलाफ डिवीजन बेंच में अपील दायर की। अपील में तर्क दिया गया कि समिति ने साक्ष्यों के आधार पर यौन आशय के Remarks और प्रतिकूल कार्य वातावरण बनाने का पता लगाया था और श्रम अदालत में मुकदमा चलना PoSH अधिनियम के तहत राहत पाने में बाधा नहीं होनी चाहिए।

डिवीजन बेंच ने इसलिए की अपील खारिज

डिवीजन बेंच ने एकल पीठ के निर्णय को बरकरार रखा और अपील खारिज कर दी। न्यायालय ने माना PoSH अधिनियम की धारा 9 के तहत एक लिखित शिकायत (Written Complaint) अनिवार्य है, जिसकी इस मामले में पूरी तरह से कमी थी।

अपीलकर्ता के अपने बयान से स्पष्ट था कि यौन उत्पीड़न के कोई तत्व मौजूद नहीं थे। न्यायालय ने माना कि आरोप व्यक्तिगत या श्रमिक विवाद से संबंधित प्रतीत होते थे, न कि यौन प्रकृति के।

प्राकृतिक न्याय के सिद्धांत (Principles of Natural Justice) का गंभीर उल्लंघन हुआ था, क्योंकि आरोपी को जवाब देने या गवाहों को cross-examine करने का उचित मौका नहीं दिया गया। चूंकि प्रक्रिया ही कानून के मूल प्रावधानों और न्याय के सिद्धांतों के विपरीत थी, इसलिए वैकल्पिक उपाय की उपलब्धता उच्च न्यायालय के रिट क्षेत्राधिकार का उपयोग करने में बाधा नहीं बनी।

बेंगलुरु में मजदूरी कर पाया MBBS एडमिशन

“समानता और न्याय” पटियाला 02 सितम्बर INTERNATIONAL PAPER, 9463601616 hardipchumber57@gmail.com

भुवनेश्वर- ओडिशा के एक 19 वर्षीय आदिवासी युवक शुभम सबर की कहानी सच्ची लगन और मेहनत की जीत की मिसाल है। पिछले कुछ महीनों से बेंगलुरु के एक निर्माण स्थल पर मजदूरी कर रहे शुभम ने जून में नीट-यूजी (NEET-UG) की परीक्षा पास की थी और अब उन्हें ओडिशा के बेरहामपुर स्थित मेडिकल कॉलेज में दाखिला मिल गया है।

शुभम ने बताया, “जब सर का फोन आया और पता चला कि मैं नीट पास कर गया हूं, तो मैं खुशी से फूट पड़ा। मैंने तुरंत अपने परिवार वालों को बताया कि अब मैं डॉक्टर बनूंगा।”

ओडिशा के खुरदा जिले के बाणपुर ब्लॉक के मुदुलिधिया गांव के रहने वाले शुभम के पिता एक छोटे किसान हैं। शुभम ने दसवीं की पढ़ाई अपने गांव के स्कूल से पूरी की। इसके बाद, उच्च शिक्षा के लिए वह भुवनेश्वर के प्रतिष्ठित बीजेबी कॉलेज से जुड़े। यहां उन्होंने ग्यारहवीं और बारहवीं की पढ़ाई पूरी की। शुरुआत में स्वयं पढ़ाई करने वाले शुभम ने बाद में गणित और रसायन विज्ञान की ट्यूशन ली, जिसका परिणाम उनके 12वीं के अच्छे अंकों के रूप में सामने आया।

इस दौरान, उनके शिक्षकों ने उन्हें नीट की परीक्षा देने के लिए प्रेरित किया। हालांकि, आर्थिक तंगी एक बड़ी बाधा थी। परिवार पर पहले से ही आर्थिक बोझ था और डॉक्टर बनने का सपना देखने वाले शुभम ने इसे अपनी इच्छाशक्ति से पार किया। पैसों की कमी को पूरा करने के लिए शुभम बेंगलुरु चले गए, जहां उन्होंने एक फैक्ट्री में मजदूरी की। इस कठिन दौर में भी उन्होंने हार नहीं मानी और दिन-रात मेहनत करते रहे। इसी पैसों से शुभम ने नीट कोचिंग का भुगतान किया और MBBS एडमिशन के लिए जमा किए।

उनकी मेहनत रंग लाई और उन्हें नीट में एसटी श्रेणी में 18,212वीं रैंक हासिल हुई। इस सफलता का श्रेय वह अपने शिक्षकों, विशेष रूप से वासुदेव सर और देवदत्त सर को देते हैं, जिन्होंने उनका मार्गदर्शन किया।

शुभम की मां एक गृहिणी हैं और परिवार की आर्थिक

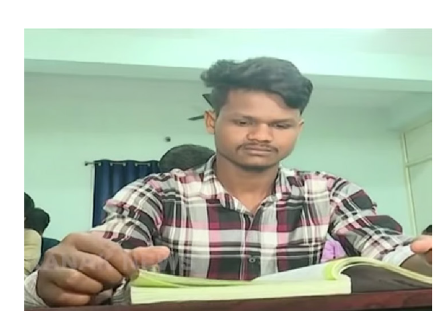

स्थिति ठीक नहीं है। उनके गांव और पंचायत में चार साल से कोई डॉक्टर नहीं हुआ है। शुभम का डॉक्टर बनना न केवल उनके परिवार बल्कि पूरे समुदाय के लिए गर्व की बात है।

उनकी सफलता समाज के हर उस युवा के लिए प्रेरणा है जो आर्थिक और सामाजिक चुनौतियों के बावजूद बड़े सपने देखता है। शुभम का कहना है कि उनका उद्देश्य केवल पढ़ाई करना ही नहीं, बल्कि समाज को वापस देना और लोगों की सेवा करना है। निश्चित रूप से उनका यह सफर और भी सफल होगा।